

# SLOVENSKI

Direktor: Kudi Stanbuda - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca - Uredništvo: Ljubljana Tomšičeva ulica 4, telefon 65-22 do 55-26 - Uprava: Ljubljana, Čopova ul. 50/III, telefon 45-75 in 16-21 - Oglasi: oddelek: Ljubljana, Kardejeva ulica 3, telefon 34-96 za ljubljanske naročnike 24-63 za zunanje 33-32 - Poštni predaj za Tek račun NB 601-9021-0 - Mesečna naročnina 140 din

# Poročevalac

## Ljubljana kliče:

Ljubljana, 8. nov. K pozdravu delegatov, ki so se vrnili s VI. kongresa KPJ v Zagrebu, se je zbralo ob 17. na Trgu Revolucije v Ljubljani več kot 70.000 ljudi, ki so se ob prihodu navdušeno vzklikali maršalu Titu in Centralnemu komiteju Zveze komunistov Jugoslavije. Iz raznih podjetij so pripeli delovni kolektivi v sprevedih, v katerih so nosili zastave in napise v pozdrav generalnemu sekretarju Zveze komunistov Jugoslavije maršalu Titu, Centralnemu komiteju ZKJ ter delegatom na kongresu.

Na balkonu Univerze, ki je bil slavnostno okrašen in razsvetljen, so se zbrali delegati, kolikor se jih je vrnilo v Ljubljano, med njimi član Izvršnega komiteja ZKJ Franc Leskošek-Luka, člani Centralnega komiteja ZKJ Miha Marinka, Boris Kraigher, Boris Zihnerl, Ivan Regent, Vlado Krivic in drugi. P. himni, ki jo je odigrala vojaška godba, je otvoril zborovanje tov. Jože Kopitar v imenu mestnega komiteja ZKJ, ki je pozdravil navdušene delegate v imenu komunistov in delovnega ljudstva Ljubljane ter okolice. Nato je podal besedo tovarišu

# „Izpolnili bomo sklepe VI. kongresa“

## Z navdušenjem in vero gledamo v bodočnost

Nad 70.000 delovnih ljudi iz Ljubljane in okolice je z viharnimi ovacijami tovarišu Titu, Centralnemu komiteju in delegatom izrazilo svojo neomajno zvestobo in odločno voljo, nadaljevati graditev socializma po poti, ki jo je nakazal šesti kongres

**Poziv tov. Mike Marinka vsem delovnim ljudem**

Ni splošno zahtevo je nato spregovoril še tovariš Miha Marinka, ki se je včeraj zaljučil v Zagrebu, in nedavni kongres v Moskvi, je jasno pokazal razliko, ki obstaja med nami. Tam na eni strani nesocialistična stvarnost z birokratsko klasto na čelu, tu pa stvarnost socializma, kjer delovni ljudje s polnim poletom pod vodstvom svojih voditeljev grade svojo socialistično bodočnost. Hkrati je naš kongres poudaril eno od glavnih značilnosti, glavnih nalog današnjega dne, a to je odločna borba proti slehernemu pojavu birokratizma in centralizma, ki ovirata ustvarjalno iniciativo ljudskih množic. To je polno protislovje, polno nesprotstvo sistemu, kar se je odrazilo na ruskem kongresu, na tako imenovanem 19. kongresu birokratske kaste ZSSR.

našo bodočnost ter se zavežemo, da bomo z vsemi silami delali za uresničenje sklepov, ki so bili sprejeti na kongresu. Z govorom tovariša Marinka je bilo zborovanje končano, zborana množica pa je še dolgo manifestirala po trgu in ulicah ter dajala duška svoji pripadnosti Zvezi komunistov in socializmu.

**Maršal Tito borem 13. proletarske brigade**

Zagreb, 8. nov. Na povabilo, da bi se udeležil proslave desetletnice 13. proletarske brigade »Rade Končar«, je maršal Tito poslal odbor za proslavo naslednjo brzojavko:

»Dragi tovariši! Ker se ne morem udeležiti slovesne proslave desetletnice 13. proletarske brigade v Gornjem Sjeničaku, pošiljam svoje prisrčne pozdrave vsem borem te brigade in ljudstvu vsega okraja. Smrt fašizmu — svoboda narodu! — Josip Broz-Tito.«

## Šesti kongres je razgalil bistvo tistih, ki nam ne puste v miru graditi socializma

**Vladimir Krivic o pomenu šestega kongresa ZKJ**

Včeraj zvečer je zaključil svoje delo VI. kongres KPJ okoliroma ZKJ. Vsa Jugoslavija je sledila delu kongresa po radiu in v časopisju. Kongres je prejel ogromno resolucij in pozdravov delovnih kolektivov in organizacij iz vseh krajev naše socialistične domovine. Kongres je razpravljal javno, pred delovnim ljudstvom vse Jugoslavije. To je ljudstvo storil zato, ker je bil kongres predstavnikom ljudstva, predstavnikom, ki so bili izbrani na odprtih partijskih sestankih, ki se bore za resnične demokratske, ljudske in socialistične koristi. Naša ZKJ ni mara pred svojim ljudstvom nobenih skrivnosti, ne pred delovnim ljudstvom naše države, ne pred delovnim ljudstvom drugih držav in narodov. Zato uživajo jugoslovanski komunisti in naša socialistična država vedno večje simpatije v svetu in nobene klevete, nobena obrekovanja, nobene laži in spletke ruskih in satelitskih oblastnikov, ne Vatikana in podobnih, ne morejo in ne bodo megle oblatiti naše države in naših revolucionarnih ljudskih voditeljev na čelu z našim revolucionarnim mislecom, herojem, največjim sinom naših narodov, tovarišem Titom.

te med našo socialistično demokracijo in rusko birokratsko despotijo, ki stoji danes na čelu najbolj reakcionarne in protisocialistične sile. Današnja Sovjetska zveza je zasmeh socializma, je nasprotje Marxovega in Leninovega socializma. Sovjetska zveza ni niti sovjetska, niti socialistična, niti ne zveza republik. To je diktatura antisocialistične kaste, nacionalistična hegemonija ruskega naroda nad ostalimi neruskimi narodi. To je poslabšana izdaja Hitlerjevega nacionalsocializma! Ruska kontrarevolucija — kakor koli se to komu čudno sliši — je danes v isti vrsti z zagriženimi sovražniki napredka, miru, demokracije in pravic majhnih narodov, prav tako, kakor Vatikani in morda fašistična Španija. Zato ni čudno, da se skupno borita proti naši ljudski revoluciji Vatikan in Moskva. Ni čudno, da je naša ljudska revolucija morala priti v konflikt z Moskvo in Vatikanom in tistimi silami na Zahodu, ki podpirajo obnovo fašizma v Italiji, Trstu in drugod. Vatikanski kardinali in knezoškofje prav tako besno sovražijo našo ljudsko Jugoslavijsko, kakor ruska birokratska gospoda, vsi pa enako sovražijo ljudstvo katerega koli naroda.

Oktobrske revolucije, ki je pred 35 leti pomenila začetek nove velike socialistične dobe. Naše jugoslovansko ljudstvo, naša ZKJ in naša socialistična država so danes najzvestejši nosilci in borci za velike človečanske in ljudske ideale, ki jih je neizbrisno vrgla v svet ruska revolucija. Naš VI. kongres pa ni samo razgalil protisocialistično bistvo tistih, ki nam ne dajo v miru graditi socializma, nego je ugotovil tudi uspešno izvedbo osnovnih gospodarskih, kulturno-prosvetnih in drugih nalog, ki jih je postavil V. kongres KPJ. Med temi zavzemajo demokratično uveljavljanje in razvijanje delavskih svetov, decentralizacija uprave, krepitev demokratične vloge ljudskih odborov prvo mesto. V središču diskusije na tem kongresu so bila vprašanja razvijanja socialistične demokracije, kar pomeni isto kot borba proti birokratizmu. Naš odločni boj proti birokratizmu je pod-

prilo vse naše ljudstvo. Niso pa se mogli s tem sprizniti dvoletni, potuhneli, strahopetci, moralno pokvarjeni ljudje, kakršna sta Djurić in Nešković, ki jim je bolj všeč sistem birokratskih privilegijev, da bi lahko skivali svoje protiljudsko bistvo. Ni čudno, da je kongres tako enodušno obsodil njihovo početje na račun Informbiroja, njihovo pokvarjenost in nemoralnost. Naša borba za resnično ljudsko demokracijo bo naplavila in izvrgla vsakogar, ki bi skušal zavirati ljudsko borbo in se postaviti proti ljudstvu. Sedaj lahko vsi vidijo, da pri nas vsakdo, ki se bori proti ljudstvu, ne pomeni nič, nego je le bedna figura, o kateri je odveč govoriti.

Tudi v tem se odraža polna zrelost našega delovnega ljudstva. VI. kongres je sprejel sklep, da se KPJ pretmuje v Zvezo komunistov Jugoslavije, ker to odraža demokratičnejšo vlogo dela naših komunistov v ljudskih množicah. Na samem kongresu je v vseh diskusijah in pri volitvah prišla do izraza taka enotnost, kakršne se nismo videli na nobenem našem kongresu. Delegati naše borbene Ljubljane smo lahko izvršili našo obveznost, sprejeto na odprtih partijskih sestankih, da bomo na mesto generalnega sekretarja ponovno izvolili tovariša Tita.

## Pozdravno pismo Centralnemu komiteju ZKJ

Nato je tov. Ada Klanjšek, članica mestnega odbora OF Ljubljane, predlagala, da se odpošlje Centralnemu komiteju Zveze komunistov Jugoslavije naslednje pozdravno pismo:

Z današnjega veličastnega zborovanja, kjer več kot 70 tisoč delovnih ljudi mesta Ljubljane pozdravlja delegata VI. kongresa KPJ, pošiljamo vam — novoizvoljenemu Centralnemu komiteju Zveze komunistov Jugoslavije, svoje borbene pozdrave. Z velikim zanimanjem smo ves čas sledili delu kongresa, ki je pokazal nezumljivo enotnost naše Partije, našo popolno zmagano nad informbirojem ter rezultate našega dosedanjega dela in jasne perspektive za bodočnost. Posebno pa nas je vzradostilo, da je naš ljubljeni tovariš Tito ponovno izvoljen za generalnega sekretarja Zveze komunistov Jugoslavije, kar nam daje jamstvo, da bo Zveza nadaljevala borbo za izgraditev socializma z isto doslednostjo in revolucionarnostjo kot doslej.

Na tem mestu zagotavljam, da bomo naloge kongresa izvrševali vsak na svojem področju dela in v naših množičnih organizacijah, posebno še v Socialistični zvezi delovnih ljudi, ki združuje v svoji sredini vse socializma predane množice Jugoslavije. Zivel Centralni komitej Zveze komunistov Jugoslavije! Zivel njen generalni sekretar tovariš Tito! Zivela Socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije!

Viharno pritrjevanje množice je bilo dokaz, da je govoril vsem iz srca. Za tem je pozdravil zborovalce delegat največjega delovnega kolektiva Ljubljane, to je železničarjev, tovariš Alojzij Kolenc. Med drugim je dejal: Ni dvoma, da je v času med V. in VI. kongresom dosegla naša Partija velike uspehe tako na

## Borbeni in enotni duh kongresa naj postane volja vsega delovnega ljudstva

Ko so se polegole dolgotrajne in navdušene ovacije, je pozdravil zborovalce v imenu delegatov okraja Ljubljana-okolica tovariš Miha Berčič, ki je med drugim dejal: Menim, da so besede in duh kongresa tako vam kot nam, ki smo neposredno prisostvovali, dale jasne odgovore in smernice na razna izrečena ali nelizrečena vprašanja ter misli, ki se nam porajajo v dnevnih borbi za ostvarjanje resnično socialističnih načel na vseh področjih našega družbenega življenja, kot tudi glede vprašanja odnosov in politike partijskega in državnega vodstva do drugih držav in naprednih gibanj v svetu.

Zvečina dela VI. kongresa, izražena v resoluciji o nalogah in vlogi Zveze komunistov Jugoslavije, nam kaže program in

način dela in borbe za socializem ne samo komunistov, nego vseh poštenih delovnih ljudi iz tovarn, s polja in iz uradov. To je naša pot in prihodnost, pot ljudi, ki se pod vodstvom tovariša Tita uporno bore za svobodno, lepo bodočnost, za socializem, za mir, za enakopravnost vseh narodov in ljudi. Naj postane borbeni, monolitni enotni duh VI. kongresa duh in volja vseh delovnih ljudi narodov Jugoslavije!

Viharno pritrjevanje množice je bilo dokaz, da je govoril vsem iz srca. Za tem je pozdravil zborovalce delegat največjega delovnega kolektiva Ljubljane, to je železničarjev, tovariš Alojzij Kolenc. Med drugim je dejal: Ni dvoma, da je v času med V. in VI. kongresom dosegla naša Partija velike uspehe tako na

## Mariborsko delavstvo bo zastavilo vse sile za uresničenje sklepov VI. kongresa ZKJ

Nad 20.000 Mariborčanov je na manifestacijskem zborovanju pozdravilo delegate kongresa

Maribor, 8. nov. Danes popoldne se je do 17. ure zbralo na Glavnem trgu v Mariboru nad 20.000 ljudi na veliko manifestacijsko zborovanje. Iz posameznih tovarn in podjetij so prišli delavci na zborovanje v povorkah z zastavami in transparenami, neprestano vzklikajoč maršalu Titu in Zvezi komunistov Jugoslavije, precej delovnih ljudi pa je prihitelo na zborovanje iz bližnje mariborske okolice. V velikem številu se je zborovanja udeležila tudi mariborska mladina.

Maribor, ki je vse dni živo spremljal delo VI. kongresa v Zagrebu, je na tem zborovanju s silnim navdušenjem izpovedal svojo enotnost z vsemi delovnimi ljudmi. S ploskanjem in vzklikanjem je številna množica sprejela delegate, ki so na VI. kongresu KPJ zastopali Maribor in okolico. Načelniki pionirskih odredov so delegatom poklonili šopke rdečega cvetja.

Med prisrčnim pozdravljanjem množice je nato organizacijski sekretar mestnega komiteja KPS tov. Ivo Gorjup odprl manife-

stacijsko zborovanje. Prvi je spregovoril sekretar mestnega komiteja Zveze komunistov tov. Vlado Majhen. V svojem govoru je poleg vtisov s kongresa orisal zgodovinski pomen VI. kongresa za nadaljnji razvoj socializma v naši državi. Njegov govor je množica čisto viharno prekinjala ter pritrjevala sklepom VI. kongresa v Zagrebu.

Zatem je govoril delegat na VI. kongresu ZKJ polkovnik JLA Vujičić. Njegov govor, v katerem je poudarjal naš odločen nastop in boj za ohranitev neodvisnosti Jugoslavije in vseh pridobitev revolucije, je množica neprestano prekinjala z navdušenim vzklikanjem in skandiranjem: »Mi smo Titovi — Tito je naš!«

V imenu delovnih kolektivov pa je delegat tov. Srečko Ježovnik zagotovil, da bodo seznanili s sklepi VI. kongresa vse delavce in da bo delavski razred v Mariboru zastavil vse sile, da bodo te sklepe v svojem nadaljnjem delu in boju za socializem tudi uresničili.

## IZVRŠNI KOMITE CENTRALNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE



ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE ZDRUŽENIH NARODOV

# Vlada FLRJ vidi v mirni rešitvi korejskega vprašanja večje poročstvo za mir

New York, 8. novembra (Tanjug, AFP, Reuter): Na večerajnji popoldanski seji političnega komiteja, ki proučuje vprašanje korejskih ujetnikov, je govoril šef jugoslovanske delegacije Veljko Vlahović, ki je med drugim poudarjal naslednje:

Organizaciji združenih narodov in svetovni javnosti je znano, da je Jugoslavija v vprašanju korejskega spora oziroma celotnega sklopa vprašanj, ki je dobil naziv korejski spor, zavzemala določeno stališče, čigar osnovna izhodiščna točka je želja narodov nase države in drugih narodov za ohranitev miru na svetu.

Jugoslavija, ki je bila v času, ko se je začela korejska vojna, članica Varnostnega sveta, je predlagala isti dan, ko so se začele sovražnosti in Varnostnem svetu, naj se čete takoj umaknejo na svoje izhodiščne položaje. To stališče, žal, ni našlo potrebnega razumevanja. Ta predlog je imel izključni namen, da bi se spor rešil na miren način in da se ne bi spremenil v vojno nevarnost, ki bi ogrozila mir ne le v Aziji, temveč tudi na vsem svetu.

Jugoslovanska delegacija bo počakala konca debate, da se bo lahko dokončno izjavila o predlaganih resolucijah. Medtem pa bo z vso pozornostjo proučevala vse predloge in pobude. Jugoslovanska delegacija sodi, da sta

načrti resolucije 21 držav in pobuda, ki sta jo dala Mehika in Peru, ter delavnost azijsko-arabskih držav v zvezi z rešitvijo korejskega vprašanja odraz želje vlad teh držav, da bi se našla pot za rešitev korejskega spora. Tem predlogom bi se moralo dalo kaj pripomniti, vendar pa ne smemo zanikati, da so vlade, ki jih te delegacije zastopajo, želele storiti vse za ohranitev miru.

Vlada FLRJ vidi v mirni rešitvi korejskega vprašanja večje poročstvo za ohranitev miru na Balkanu, v Evropi in na vsem svetu. Zanimanje Jugoslavije in vseh ostalih držav za nadaljnji razvoj dogodkov na Koreji je odraz dejstva, da je mir na svetu nedeljiv in da korejska vojna ni in ne more ostati osamljena vojna.

Zavedati se moramo dejstva, da nosi vsak poskus enostranske spremembe položaja na Koreji z vojnimi sredstvi v sebi kal nadaljnje razširitve vojne. Mirna rešitev korejskega vprašanja bi nevezljivo mnogo prispevala za povečanje ugleda Združenih narodov. Za povečanje ugleda ZN se je treba nenehno boriti. To bo utrdilo zaupanje narodov, da je mogoče ohraniti in obvarovati mir na svetu. To bi pomenilo poleg drugega, da bi začeli reševati celoten kompleks vprašanj Daljnega vzhoda, pomenilo bi uvod v normaliziranje današnjega položaja na Daljnem vzhodu ter omogočilo Kitajski, da bi stopila na pot miroljubnega sodelovanja z azijskimi in drugimi narodi, ne pa da sodeluje pri napadalnosti. Premirje in drugi ukrepi, naj pošlje ta program s svojimi pripombami v pretrpet prihodnjemu zasedanju.

Za resolucijo, ki so jo male države pozdravile kot enega izmed najkoristnejših ukrepov Združenih narodov na področju svobode obveščanja, so glasovale vse navzoče delegacije, razen delegacije sovjetskega bloka.

Sovjetski minister za zunanje zadeve Andrej Višinski bo v ponedeljek v političnem komiteju ponovno govoril o Koreji. V ponedeljek bodo prvič na letošnjem zasedanju Generalne skupščine vsi štirje ministri za zunanje zadeve velikih sil skupaj zasedali v komiteju, v katerem se bo nadaljevala debata o korejskem vprašanju. Višinski bo drugič sodeloval v korejski debati.

Ameriški minister za zunanje zadeve Dean Acheson, britanski minister brez listnice Selwyn Lloyd, francoski delegat Henry Hoppenot, avstralski minister za zunanje zadeve Richard Casey in glavni kanadski delegat Paul Martin so zastavili Višinskemu več vprašanj in zahtevali pojasnilo o sovjetskem stališču do



S. Amjad Ali, pakistanski delegat, predsednik gospodarsko-socialnega sveta OZN

nalne kulture in za boljše razumevanje med narodi. Sprejeto je bilo stališče jugoslovanske delegacije, ki je dala pobudo za predložitev te resolucije, da je namreč problem svobode obveščanja v bistvu vprašanje odnosov med državami z razvitimi sredstvi za obveščanje in tistimi, ki teh sredstev nimajo. Ko so ugotovili, da je skrajni čas, da se začne konkretne akcije na področju svobode obveščanja v nerazvitih državah, grajajo v resoluciji težnje, po katerih se vprašanje svobode obveščanja izkoristi za sredstvo v hladni vojni.

Resolucija zahteva od Generalne skupščine OZN, da izdela načrt stvarnih ukrepov za zboljšanje sredstev za obveščanje v nerazvitih državah in da pozove Ekonomsko-socialni svet, naj pošlje ta program s svojimi pripombami v pretrpet prihodnjemu zasedanju.

Za resolucijo, ki so jo male države pozdravile kot enega izmed najkoristnejših ukrepov Združenih narodov na področju svobode obveščanja, so glasovale vse navzoče delegacije, razen delegacije sovjetskega bloka.

Sovjetski minister za zunanje zadeve Andrej Višinski bo v ponedeljek v političnem komiteju ponovno govoril o Koreji. V ponedeljek bodo prvič na letošnjem zasedanju Generalne skupščine vsi štirje ministri za zunanje zadeve velikih sil skupaj zasedali v komiteju, v katerem se bo nadaljevala debata o korejskem vprašanju. Višinski bo drugič sodeloval v korejski debati.

Ameriški minister za zunanje zadeve Dean Acheson, britanski minister brez listnice Selwyn Lloyd, francoski delegat Henry Hoppenot, avstralski minister za zunanje zadeve Richard Casey in glavni kanadski delegat Paul Martin so zastavili Višinskemu več vprašanj in zahtevali pojasnilo o sovjetskem stališču do



Po slovesni otvoritvi koncertne hiše v Celovcu je bil sprejem pri korejski delovni vladi, ki sta se ga udeležila kot gosti minister - predsednik sveta za zunanje zadeve FLRJ Slovence Boris Zhiher in sekretar sveta Lev Modic. Od leve proti desni: minister Zhiher, predsednik Republike Avstrije dr. Körner, predsednik korejske deželne vlade Wedenig, sekretar Modic in šef urada za zvezo FLRJ Mitja Vošnjak

vprašanja vojnih ujetnikov, tako da računajo, da bo Višinski v ponedeljek skušal odgovoriti na ta vprašanja.

Uradno je bilo tudi sporočeno, da bo francoski minister za zunanje zadeve Robert Schuman govoril v ponedeljek popoldne v generalni debati skupščine, britanski minister za zunanje zadeve pa bo govoril v torek popoldne.

## Fašistični zakoni nad mirovno pogodbo

### Slovenske denarne ustanove v Trstu ne morejo biti obnovljene po tistih fašističnih zakonih, s katerimi so bile razpuščene

Trst, 8. nov. (Tanjug). Tržaški časopis za gospodarska vprašanja »Gospodarstvo« piše v svoji zadnji številki o problemih slovenskih denarnih ustanov in ugotavlja, da se zavezniška vojaška uprava v izgovoru, da »kot začasna oblast ne želi izvesti bistvenih reform«, pravzaprav drži črke in duha fašističnega zakona. Leta 1940 in 1941, piše časopis, sta bili ukiniti tudi zadnji dve slovenski ustanovi v Trstu — Tržaška posojilnica in Trgovsko-obrtna zadruga. Po fašistični uredbi, ki jo je podpisal Mussolini, sta bili ti slovenski ustanovi v Trgovsko-obrtna vojaška uprava pa ne le lahko ukine fašistične zakone, temveč je tu celo dolžna storiti. Tu ne more biti kompromisa in omahovanja, če želi postaviti temelje za trajen mir in varnost na tem področju. Prebivalstvo Trsta zahteva zaradi tega odločne ukrepe proti vsem ostankom fašizma na STO, zaključuje časopis.

Tržaški Slovenci so po osvoboditvi že večkrat skušali obnoviti svoje ustanove. Od anglo-ameriške vojaške uprave so skušali dobiti odobritev za ustanovitev slovenske denarne usta-

## Kongres avstrijske socialistične stranke

Dunaj, 8. nov. (Tanjug). — Včeraj se je na Dunaju začela letna skupščina avstrijske socialistične stranke. Skupščina

### Prva seja vlade ZDA po volitvah

Washington, 8. nov. — Vlada ZDA je imela danes prvo sejo po predsedniških volitvah. Predsedoval je predsednik Truman. Razpravljali so o pripravah za predajo poslov republikanski vladi.

### Primer Martyja in Tillona

Pariz, 8. novembra (AFP): Glasilo KP Francije »Humanites« je objavilo danes sporočilo političnega biroja partije, v katerem je rečeno, da so sklenili predložiti Tillonov in Martyjev primer v diskusijo in odločitev centralnemu komiteju. Tako so sklenili, ker se oba nista hotela samokritično ozreti na svoje politične napake in frakcijsko delo.

### Znani francoski oftalmolog v Jugoslaviji

Beograd, 8. novembra. Kot gost s etna za ljudsko zdravstvo in socialno politiko vlade FLRJ je v naši državi že več dni znani francoski oftalmolog (zdravnik za očesne bolezni) dr. Pierre Sourbille, profesor medicinske fakultete v Nantesu, kjer se vsako leto nekaj naših mladih zdravnikov izpopolnjuje s pomočjo štipendij te fakultete. V razgovoru z voditelji naše zdravstvene službe je profesor dr. Sourbille izjavil, da je medicinska fakulteta v Nantesu pripravljena še naprej sprejemati v specializacijo mlade jugoslovanske zdravnike. »Na raznih klinikah v vaši državi sem si ogledal delo zdravnikov, štipendistov fakultete v Nantesu in sem z njihovim delom zelo zadovoljen, je dejal dr. Sourbille. Obljubil je tudi, da bo storil vse, da se bodo zveze med našimi medicinskimi fakultetami in medicinskimi fakultetami v Franciji poglabile, tako da bodo tudi druge fakultete v Franciji sprejele v specializacijo kot svoje štipendiste zdravnike iz Jugoslavije.

# General Eisenhower v Beli hiši

Ne bi hoteli prevzeti vloge napovedovalce prihodnosti in navedati vseh možnosti in nemožnosti, sumljivih sklepov in prenapetih domnev o tem, kaj se lahko pripeti v štirih letih, ki so dolžna za vlado republikanske stranke — zmagovalke pri ameriških volitvah. Ljubše nam je, če se oprimo stvarnih dejstev, kajti prenapetih razlag o posledicah izmenjave na vodstvom ameriške države in politike izvirajo deloma iz negotovosti, kakšno pot bo ubral general Eisenhower, deloma pa slonijo na vseh večkrat si nasprotujočih izjav, ki so bile izrečene za volilne kampanje.

Prvo, kar je treba upoštevati,

je dejstvo, da so se ameriški volivci v razmeroma veliki večini izrekli za Eisenhowerja in posledno tudi za republikansko stranko. Za pred volitvami je bilo očito, da živa general Eisenhower izredno popularnost v ZDA, da je med ameriški državljani splošno znana osebnost in da ima zaradi tega veliko prednost pred svojim nasprotnikom guvernerjem Stevensonom. Večina komentarjev o svetovnem tisku ocenjuje Eisenhowerjevo zmago kot pretežno njegovo osebno uspeh. Na drugi strani pa moramo upoštevati, da je bila demokratska stranka 20 let na oblasti, da so se v tem razdobju sicer znatno popravile življenjske razmere v Ameriki, da pa je demokratski državni aparat že prejel v birokracijo, ki je preživljala vrsto javnih škandalov, tako da je na volivce močno vplivalo geslo »prišel je čas, da se izvedejo spremembe«. Sedaj ko so republikanci zmagovali, gre seveda za vprašanje, kakšne bodo te spremembe.

Večina poznavalcev ameriških razmer soglaša, da se je z republikansko zmago končalo obdobje Rooseveltove politike »new deal«, ki jo je Truman nadaljeval s svojim »fair dealom«. To naj bi pomenilo, da bo ameriška notranja politika odsej šla drugo pot: republikanska volilna propaganda je sicer razglajala »spremembe«, s katerimi bo olajšala bremena, ki pritiskajo sedaj na ameriške davkoplačevalce, toda značilo je, da so volivci že za volilne kampanje izražali svojo naklonjenost Eisenhowerju kot osebnosti, pri čemer pa je večina sodila, da bi politika demokratske stranke vendarle »ugodno služila težnjam večine Američanov«, ter da bi zato radi izvolili lka, toda ne — Nixon! Ta težnja se je pokazala tudi pri volitvah v senat in v predstavniško zbornico: republikanci niso namreč dobili večine, ki bi bila sorazmerna z glasovi, ki jih je dobil Eisenhower. V senatu bodo demokratski republikanci v ravnotežju, medtem ko bodo imeli republikanci v predstavniški zbornici le kakih deset mest več od svojih nasprotnikov. Ta razlika med Eisenhowerjem in ostalimi republikanci je tako očitna, da bo morala nova vlada s tem dejstvom računati.

Drugo dejstvo, ki ga je treba upoštevati, je sama Eisenhowerjeva osebnost. Eisenhowerjeve sposobnosti, ki jih ima kot general in vojskovođa, so znane in cenjene. Čeprav ni bil izvoljen za predsednika ZDA, bi imelo njegovo ime v zgodovini ugledno mesto bodisi kot zmagovalca na zaobdani fronti, bodisi kot organizator atlantskega obrambnega sistema. Toda Eisenhower je v vlogi politika še nepopoln list. Spomnimo se razpravljanja pred volitvami, ko še ni bilo jasno, ali bo Eisenhower pristopil k republikancem ali k demokratom: kakor je republikanska stranka računala na generalovo popularnost, tako so se zanj potoevali tudi demokratski Eisenhowerjeva odločitev pa je spremenila tok dogodka. Šele čez čas, morda šele 20. januarja, ko se bo Eisenhower preselil v Belo hišo in uradno prevzel mesto predsednika ZDA, bomo lahko ugotovili, kdo so ljudje, ki bodo iz njegove neposredne okolice vplivali na njegovo dejavnost. Republikanska stranka ni enotna politična skupnost, sestavljajo jo namreč različne smeri: od »stare garde«, ki jo vodi Taft, do liberalcev, od desničarskih elementov, kot sta McCarthy in Jenner, do zmernejšega krila, ki se bistveno ne razlikuje od demokratov. Od Eisenhowerja pa je odvisno, katerim vplivom bo podlegel. Če bo njegova okolica sestavljena iz ljudi Taftovega in McCarthyjevega krova, potem bo republikanska vlada bržkone kmalu zabredla v težave: ameriški sindikati in liberalno-progresivne sile

### Indijski študenti proti ZSSR

New Delhi, 8. nov. (Tanjug). Delhijski študenti so včeraj demonstirali pred poslanskim sovjetskega veleposlaništva v New Delhiju. Demonstranti so vzklikali tudi: »Proč z izdajalci Oktobrske revolucije!«. Delhijska policija je zaprla vse vhode k sovjetskemu veleposlaništvu in razglašala demonstrante.

Te težje zvezi velja omeniti še vprašanje Koreje. Eisenhowerjeva izjava, da »bo sam odšel v Korejo«, če bo izvoljen za predsednika, je ob objavi, da bo brž uredil vsa nesoglasja okrog korejskega vprašanja, znatno vplivala na ameriške volivce, kajti korejska vojna je gotovo problem, ki že dolgo vznemirja tako preproste Američane kot vse miroljubne ljudi na svetu. General Eisenhower bo sicer lahko zamenjal ameriške divizije za južnokorejske, dvomljivo pa je, če bo njegov prihod v Korejo omajal kitajske in severnokorejske deleže v Pan Mun Jomu (in seveda tudi sovjetske strategije v Moskvi). V krojih OZN očitajo generalu Eisenhowerju to njegovo izjavo, češ da je korejska vojna vprašanje vseh članic Združenih narodov in ne zgolj Amerike, nekateri pa izražajo pomisleke, češ da bo generalova intervencija imela lahko samo vojaške posledice, posebno še, če bo nasproti Kitajcem, ki se borijo v Severni Koreji, postavil Canghajskove oborožene sile. V vsakem primeru pa bo korejsko vprašanje med prvimi preizkušnjami kamni »nove« ameriške zunanje politike. Od razvoja tega vprašanja bo slej ko prej odvisno vse drugo delovanje in s tem tudi vprašanje miru!

General Eisenhower prihaja v Belo hišo, ameriški narod mu je zaupal svojo usodo in od novega predsednika ZDA je odvisno, ali bo izpolnil vse, ki so jih ameriški volivci položili nanj in na njegovo vlado. Toda Eisenhowerjevo delo se bo v tej ali drugi obliki odrazilo tudi drugod po svetu. Kaj bo njegova vladavina prinesla hloščevju? To je danes vprašanje, ki si ga zastavljajo nštei ljudje po vseh kontinentih. Dr. D. S.

## „Prizrito nadzorovanje“

### Pojasnilo francoskemu časopisu »France Illustration«

Nočemo delati iz muhe slona, toda zadeva je tako neuhodna, da se ji je vredno duhovito nasmejati.

Francoska ilustrirana revija »France Illustration« je v svoji prvi novembrski številki objavila tudi kratko poročilo z naslovom »Prizrito nadzorovanje« o »dogodivostih«, ki se je pripetila gospodu župniku Ganju, francoskemu poslancu, ki je bil član francoske parlamentarne delegacije, ki je pred nekaj tedni obiskala našo državo. Ker pa je posredil tudi Ljubljano, navajamo, ta odstavek aobesedano:

»Župnik si je nadejal, da se bo neposredno in tajno seznanil z jugoslovansko stvarnostjo. Ko je prišel prvi dan v Ljubljano, si je zvečer slekel talar in se napravil v civilno obleko. Brez težave je odšel lokal, ki je bil dostopen tujcem. Vsede se je za mizo. Deset minut po njegovem prihodu pa je orkester zaigral Gounodovo »Ave Maria«... »Razumel sem, kaj bočijo s tem, je udano povedal župnik, zato pa se odleje na našem potovanju nisem več preoblekel.«

Ljubljancani so brž lahko ugotovili, da gospod Gan z »lokalom, ki je dostopen tujcem« (?) misli na kavarno »Slon«. Prav gotovo bi mu vsak reder obiskovalec te kavarne prav rad pojasnil, da igra kazamski orkester Gounodovo skladbo skoraj vsak dan in to že skozi nekaj let. G. župnik je bil najbolj pod vtusom hrbljanja, s katerim so mu napolnili ušesa, preden je odšel v Jugoslavijo, da ga je zapustila razsodnost. Tako je živel v veri, da ga »prizrito nadzorovanje«, da se zato res ni mogel »neposredno in tajno« spoznati z našo stvarnostjo. Nam je zelo žal, da mu je Gounodova »Ave Maria« v kavarni »Slon« pokvarila marsikateri ušitek, ki bi ga sicer brez nadzorstva lahko doživel še v kakšnem drugem lokal.

Ne vemo, če bo to naše pojasnilo prišlo do ušes G. Ganju in če bo zanj zvedelo uradni »France Illustration«; na vsak način pa nam ta zgodovica pripoveduje, s kakšnimi nemislnimi predsodki prihajajo nekateri ljudje na obisk v našo državo.

WOLFGANG LEONHARDT

# Videz in resnica v Sovjetski zvezi

Tak kompromis, nadaljuje Lenin — »je bila pogodba v Brest-Litovsku. Poznamo pa tudi kompromise, pri katerem si napadence ne pribori odkupnine za svobodo, marveč pri njih človek podpira razbojnika, da sodeluje potem pri razdelitvi plena in postane sokrivec razbojnikov. Imamo kompromise in »kompromise« je dejal Lenin. »Znati moramo analizirati okoliščine in pogoje vsakega kompromisa, vsakega načina sklepanja kompromisov. Naučiti se je treba razlikovati človeka, ki je dal razbojnikom denar in orožje, da bi zmanjšal zlo, ki ga povzročajo razbojniki, od človeka, ki je dal razbojnikom denar in orožje, da bi bil deležen razbojniškega plena.«

Naloga socialistov je torej razpoznati to razliko in ne dovoliti »jezuizma, da bi se s pogajanjem o kompromisu preprosto izvlekli iz zagate in se izognili odgovornosti.«

Pogodba v Brest-Litovsku je bila sklenjena v začetku leta 1918. Prej so boljševidni objavili tajne pogodbe carske vlade in predlagali vsem narodom mir. Takratne vlade v Angliji, Franciji in v drugih državah Antante niso pristale na sovjetske predloge. Čete carske Nemčije so z vso naglico prodrle v Rusijo. Sovjetska Rusija se jim ni mogla upirati, carska armada je razpadla, Rdeča armada pa je šele nastajala. Sibki Sovjetski Rusiji ni zato preostalo nič drugega, kakor pristati na kompromis, odreči se namreč velikim pokrajinam svojega ozemlja, da bi si s

tem odkupila mir. Podobna je bila napadencu, ki je dal razbojnikom avtomobil, denar in potni list, da bi mu pustili življenje.

Pogodba med Hitlerjem in Stalinom iz leta 1939 je bila čisto nekaj drugega. To ni bila pogodba šibke dežele, ki pristaja na kompromis in se odreka delu svojega ozemlja, da bi jo pustili v miru. Pač pa gre za pogodbo, ki so njene najvažnejše točke bile formulirane v tajnih klavzulah, katerih poglobitva vsebina je bila razdelitev interesnih področij, skupna zasedba tuje države in skupno zatiranje njenega prebivalstva. Če uporabimo Leninovo primerjavo, ni šlo za kakoga napadence, ki naj bi se odkupil, temveč za pogodbenega partnerja, ki nastopa kot družabnik razbojnikov, ki sklepa z razbojniki sporazum, »da bi bil deležen pri delitvi razbojniškega plena«. Tisti, ki so sklenili pogodbo, so se poskušali »kakor koli se izvleči iz zagate s pogajanjem o kompromisu in se izogniti odgovornosti.«

Pogodbo med Hitlerjem in Stalinom, s katero je Sovjetska zveza sodelovala pri razbitju samostojne Poljske in s katero je zato dobila del plena, ni bila »napaka« nekega »diplomatskega manevra« ali pa »začasen odklon«, temveč sad imperialistične zunanje politike. Ta pogodba je imela za posledico celo vrsto aneksij, ki njih roparskega imperialističnega značaja ne more sovjetska propaganda prikriti z nobeno še tako hinavsko frazo.

Konec septembra in v začetku oktobra 1939 je sovjetska vlada sklenila pogodbo o medsebojni pomoči z baltskimi državami. Po teh pogodbah so bile pogodbenice dolžne, da si v primeru napada kakšne evropske velesile medsebojno pomagajo. Sovjetska zveza se je zavezala, da bo dobavljala orožje in vojni material ter je zato prejela od teh držav pra-

vico postaviti na njihovem ozemlju svoja mornariška oporišča in letališča, s katerih bi mogla v primeru napada pomagati pri obrambi dežele.

Te pogodbe so izrecno določale, da se Sovjetska zveza v nobenem primeru ne bo vmešavala v notranje zadeve pogodbenih držav. Povsem nepričakovano pa je Sovjetska zveza poslala baltskim državam ultimati, in sicer 14. junija 1940 Litvi ter 17. junija 1940 Letonski in Estonski. Neposredno za tem so čete Sovjetske zveze zasedle te dežele. Nekaj časa so v njih obstojale »ljudske vlade«, konec julija oziroma v začetku avgusta 1940 pa so bile baltske države vključene v Sovjetsko zvezo.

### MALI NARODI KOT IGRAČKA

Z zasedbo baltskih držav je torej sovjetska vlada enostransko pretrgala vse pogodbe, ki jih je prej sklenila s temi deželami. Z Litvo je bila na primer že 12. julija 1920 sklenjena pogodba, ki je brez vsakih pridržkov priznavala samostojnost in neodvisnost te dežele. Sovjetska republika se je za vselej odrekla vsem suverenim pravicam carske Rusije nad Litvo. Dne 22. septembra 1926 je bila sklenjena med Litvo in Sovjetsko zvezo pogodba o nenapadanj. Sovjetska Rusija se je zavedala, da bo v vseh okoliščinah spoštovala suverenost Litve kakor tudi njeno teritorialno nedotakljivost (čl. 2), ter se vzdrževala vsakršne uporabe sile (člen 3).

Ta pogodba je bila 6. maja 1931 in 4. aprila 1934 podaljšana. S pogodbo o medsebojni pomoči 10. oktobra 1933 pa se je Sovjetska zveza še dodatno zavezala, da na noben način ne bo kršila suverenosti litovske države in njenega notranjega reda. Podobne pogodbe so bile sklenjene z Estonsko in Letonsko, bile pa so z zasedbo prekršene na enak način kakor pogodbe z Litvo.

V kmetijstvu moramo

investirati tam, kjer bomo dobili najhitreje ustrezne rezultate

Pripravlja se graditev novih pomembnih kmetijskih objektov

Tovaris Tito je na VI. kongresu dejal, da bo treba za razvoj kmetijstva v prihodnjih letih bolj skrbeti. Skrb države za napredek kmetijstva se kaže tudi v predlogu družbenega plana za leto 1953, po katerem bomo investirali v to gospodarsko panogo 25 milijard dinarjev. Investicije v kmetijstvu bomo vložili tam, kjer bomo dobili najhitreje ustrezne rezultate v proizvodnji. Odnos med investicijami za gradnje in ostalimi investicijami (oprema itd.) bo znatno v korist zadnjih. Potemtakem bo treba prihodnje leto investicije v kmetijstvu usmeriti v racionalno dograditev pristav, kmečkih delovnih zgradb in posestev, za dvig živinoreje, ureditev plantažinskih sadovnjakov in vinogradov, za izgradnjo in opremo (le iz domačih virov) raznih delavnic za predelavo kmetijskih pridelkov (mlekarnice, sušilnice, vinske kleti itd.), za izgradnjo in dograditev hlevov, silosov, magazinov, shramb za stroje, za ustanovitve in dograditev kmet. ustanov za pospeševanje kmetijske proizvodnje, tako drevesnic in trstnic, veterinarskih postaj in ambulanz, plemenitih postaj, fitosanitetskih postaj itd., za melioracijska dela manjšega obsega, zlasti za namakanje, za kar bo mo potrebnih strojev, motorjev, cevi in trpačih dobili iz domačih virov. Samo če bomo investicije v kmetijstvu obrnili v to smer, bomo lahko najbolj učinkovito vplivali na čimvečje povečanje proizvodnje.

Tudi slovenskemu kmetijstvu daje država vse večjo pomoč. Pred kratkim so prejele zadruge 350 milijonov za nakup kmetijskih strojev. Vrh tega pa so prispevale sedaj zadruge same in zadržna podjetja večjo vsoto in sicer za obnovu vinogradov, gradnje v kmečkih delovnih zgradbah, nakup plemenske živine, dograditev zadržnih domov, melioracijo Loznice, graditev sušilnic v Savinjski dolini, graditev mlekarn in vinskih klet, za boljše obdelovanje hmeljarstev nasadov, opremo podjetja »Agrotehnik« za pomoč kmetom, ki so bili prizadeti po suši. V nekaterih krajih Slovenije je grade kmetijske obrate, ki bodo neposredno vplivali na razvoj proizvodnje. Tako so v teku velike priprave za graditev tovarne močnih krmil, ki bo postavljena v Ljubljani. Tovarna bo letno dala okrog 20 tisoč ton krmil, ki jih bodo me-

riščali vse stranske proizvode grozdja (peške za olja itd.) ter v glavnem preprečili kvarjenje (ponekod celo do 20%) vina. Nove moderne kleti bodo obnem tudi pocenile stroške proizvodnje in vplivale na pravilno obnovo vinogradov. Ker so nekateri važni vinogradniški kraji brez sodobnih klet, je bilo določeno, da se zgrade kleti v Brdih, Novem mestu in Metliki. Največja bo v Brdih z zmogljivostjo 300 vagonov; če bo potrebno, jo bodo povečali na 500 vagonov. Zmogljivost kleti v Novem mestu in Metliki bo 50 vagonov vina. Če bo narekovala potreba, jih bodo povečali na 150 vagonov vina.

Strokovnjaki proučujejo sedaj tudi možnosti za graditev mesnega predelovalnega obrata, to je velike klavnice, ki jo bodo zgradile bržkone zadruge v nekem živinorejskem središču. Važna naloga tega obrata naj bi bilo tudi izkoriščanje in predelovanje raznih živinskih odpadkov.

Podobne mlekarske obrate grade tudi v Novem mestu, Ljubljani, Sežani in Kobaridu. Izmed vseh bo največji v Ljubljani (za Bežigradom), ki bo sprejel dnevno do 60.000 litrov mleka. V tem obratu bodo mleko pasteurizirali, polnili v steklene ke za potrošnjo (25.000 l), izdelovali mlečne pižave, sladolede itd. Razen tega bodo izdelovali tudi maslo in sir. Tudi za ta obrat bo prispeval »UNICEF« vso notranjo opremo in bo dograjen bržkone že leta 1954. Enako zmogljivost bodo imele tudi mlekarnice v Novem mestu, Kobaridu in Sežani. V Novem mestu je grade poslople, v Sežani so ga v glavnem že dogradili, v Kobaridu pa pripravljajo vse potrebno, da bo šlo potem delo čimbolj hitro naprej. Nad vse pomembna bo mlekarna v Kobaridu, ki bo imela velike zorilne kleti za enotno zorenje slra. Tako bo znani tolminski sir spet zavzel dostojno mesto na naših in tujih tržiščih.

V načrtu zadržnih investicij za prihodnje leto so med drugim tudi tri vinske kleti, v katerih bodo pridelovali grozdje, negovali kakovostna vina, izko-

Ob kongresu društev gozdne in lesne stroke v Sarajevu

Danes se bo začel v Sarajevu najpomembnejši povojni kongres društev gozdne in lesne stroke v Jugoslaviji. Obravnavana bodo na njem vsa važna gozdarska in lesno-industrijska vprašanja, ki prihajajo na površje ob našem novem gospodarskem sistemu. Podlaga za razpravo bodo poročila, ki so jih pripravila posamezna republiška društva. Zraven tega pa bodo delegati razpravljali o posameznih vprašanjih tudi v komisijah.

Gozdovi so v minulih letih veliko prispevali za obnovo in industrializacijo domovine. Ze tako majhna lesna zaloga v gozdovih, ki smo jo podedovali izpred vojne, se je znižala, posebno v Sloveniji. Ker so tu gozdovi najbolj dostopni, so morali doprinesiti svoj delež v korist vse države v času, ko se v drugih republikah gradi le še potrebna prometna mreža. Majhna zaloga pa pomeni majhen prirastek in s tem znatno manjšo izrabo zemljišča kot proizvodnega sredstva. Treba je torej s pogodovnimi in negotovnimi ukrepi ter ustreznim nadaljnjim izkoriščanjem odlo-

metna mreža in stopnja lesne industrije, nam narekujejo ustrezajočo organizacijo. Ker ni mogoče raztezati podjetja na prevelika področja, si naša podjetja prizadevajo, da bi združila v sebi gozdno gospodarstvo in žagarsko industrijo zaradi smotnejšega izkoriščanja surovinskega zaledja in boljše zaposlitve kadrov. V drugih republikah je to drugače. Sablone ne more biti!

Kar se tiče povezave z okraji, je treba poudariti, da se okraji vse bolj zanimajo tudi za lesno gospodarstvo, saj je življenjsko povezano z drugimi gospodarskimi panogami. Vsi moramo vedeti in čutili, posebno v Sloveniji, kako nam je gozd važen tako zaradi donosa lesa in drugih gozdnih proizvodov, kakor zaradi blagotati, ki jih nudi z varovanjem kmetijskih površin, hidrocentral, prometa, obrambe, turizma itd. Pri organizacijski obliki pa je nujno potrebno upoštevati naravne gravitacijske meje gozdnih področij, ne glede na politično administrativne meje.

Ker je prav tam gozdov najmanj, kjer je največja naseljenost, in obratno, sta na potrošnji lesa zainteresirani tako vsa republika kakor država. Potreben je republiški organ, ki bo za to skrbel in povezoval organizacijske enote v sistem, kar presega njihovo samostojnost. V koordinacijskem smislu lahko temu služi združenje podjetij, v ostalem pa je potreben ustrežajoči organ pri gospodarskem svetu.

O vsem tem in še drugih vprašanjih bo govora tudi na kongresu. Inž. Z. T.

Prispevki Lesno-industrijskega podjetja Novo mesto za skupne potrebe

Lesno-industrijsko podjetje Novo mesto je drugo največje podjetje v okraju. Delovni kolektiv je pri upravljanju tega podjetja dosegel lepe uspehe. Z boljšim izkoriščanjem kamionov so letos v 9 mesecih prihranili 3 milijone din. pri porabi energije pol milijona din, z boljšim izkoriščanjem lesa na žagah 3 milijone din, pri drugih stroških, zlasti pri upravno-prodajnih proizvodih ter pri prevozu lesa pa tudi nekaj milijonov din.

Konec oktobra je delavski svet razpravljal o vseh problemih tega podjetja, o uspehih, pomanjkljivosti in napakah, ki se še pojavljajo. Spričo dobrega poslovanja je podjetje od marca do oktobra ustvarilo okrog 5 milijonov din fonda za prosto razpolaganje. Delavski svet, ki je tudi o tem podrobno razpravljal, je sklenil dati vsa ta sredstva za splošne družbene koristi. Tako je soglasno sklenil prispevati partizanski vasi Gabrje za elektrifikacijo pol

RAZDELILI SO 5 MILIJONOV DIN FONDA ZA PROSTO RAZPOLAGANJE — ZAKAJ NI DOBILA NIČ OBČINA V. STRAŽI

milijona din. Gospodarskemu svetu okrajnega ljudskega odbora so dodelili 1 milijon din za izboljšanje socialno zdravstvenih ustanov. Prav tako so namenili občini v Dolenjskih Toplicah 1 milijon din, toda s pripombo, da ta denar uporabi za obnovo in gradnjo stanovanj. Po ostri razpravi o predlogu, da nakažejo iz fonda za prosto razpolaganje večji znesek tudi občini v Straži, je bil ta predlog odbit. Kolektiv je namreč mnenja, da ni pravilno planiranje občinskega ljudskega odbora v Straži, kako bo tlakoval ceste v kraju, kjer je še veliko delavcev brez stanovanj ter ni vodovoda in ne kanalizacije. Zaradi tega so se odločili, da bodo znesek 2,5 milijonov din dali za gradnjo stanovanjskega bloka v Straži,

ki ga bodo gradili v lastni režiji. Glede delitve dobičaka so preudarno sklenili, počakati do novega leta, ko bo plan v celoti izpolnjen.

Lesno-industrijsko podjetje Novo mesto postavlja pri sedaj nov uvožen polnojavni menik na žagi v Straži. Kdo ga bo upravljal, so že odločili delavci sami, ki jim ni vseeno, kako bo delal dragoceni stroj in koliko bodo z njim zrezali. Zavedajo se, da je od tega zavisen njihov služek ter prispevek skupnosti. Na zasedanju so razpravljali tudi o nesporazumu, ki se vleče med tem podjetjem in Gozdnim gospodarstvom že dobro leto. Ze pred mesecem bi morali začeti s sečenjo bukovine pa je še sedaj nimajo odkazane. Člani delavskega sveta so zaradi tega upravičeno nejevoljni, ker spet vse kaže, da bodo morali sekati spomladi, ko nastaja velika škoda na bukovem lesu. To stvar so sklenili predložiti v presojo Gospodarskemu svetu pri okrajnem ljudskem odboru.

Novost, ki so jo v kratkem uvedli v tem podjetju, so sestanki, ki jih imenujejo zbori proizvajalcev, na vsakem obratu ali gozdni manipulaciji sklicujejo vsak mesec posvetovanje delavcev in uslužbencev, na katerih se podrobno pomenijo o problemih obrata. To je nekaj osnovni parlament proizvajalcev, kjer se vsi člani kolektiva seznanjajo s problematiko podjetja in obrata. Teh sestankov se delavci in uslužbenci udeležujejo skoraj polnoštevilno. S tem so dosegli, da se delavci mnogo bolj zanimajo za proizvodnjo in kvaliteto izdelkov. Uprava podjetja pa se lahko bolj posveča prodaji in problematiki trga.

metna mreža in stopnja lesne industrije, nam narekujejo ustrezajočo organizacijo. Ker ni mogoče raztezati podjetja na prevelika področja, si naša podjetja prizadevajo, da bi združila v sebi gozdno gospodarstvo in žagarsko industrijo zaradi smotnejšega izkoriščanja surovinskega zaledja in boljše zaposlitve kadrov. V drugih republikah je to drugače. Sablone ne more biti!

Kar se tiče povezave z okraji, je treba poudariti, da se okraji vse bolj zanimajo tudi za lesno gospodarstvo, saj je življenjsko povezano z drugimi gospodarskimi panogami. Vsi moramo vedeti in čutili, posebno v Sloveniji, kako nam je gozd važen tako zaradi donosa lesa in drugih gozdnih proizvodov, kakor zaradi blagotati, ki jih nudi z varovanjem kmetijskih površin, hidrocentral, prometa, obrambe, turizma itd. Pri organizacijski obliki pa je nujno potrebno upoštevati naravne gravitacijske meje gozdnih področij, ne glede na politično administrativne meje.

Ker je prav tam gozdov najmanj, kjer je največja naseljenost, in obratno, sta na potrošnji lesa zainteresirani tako vsa republika kakor država. Potreben je republiški organ, ki bo za to skrbel in povezoval organizacijske enote v sistem, kar presega njihovo samostojnost. V koordinacijskem smislu lahko temu služi združenje podjetij, v ostalem pa je potreben ustrežajoči organ pri gospodarskem svetu.

O vsem tem in še drugih vprašanjih bo govora tudi na kongresu. Inž. Z. T.

Odgovori na vprašanja

NIKO — Postavljate dvoje vprašanj: 1. ali pripada suspendiranemu uslužbencu, ki se mu v času suspenzije odpove služba, odprava v celoti ali delno, ali samo v polovitem, in 2. ali je možna prenehanje uslužbenca v času teka odpovednega roka. — Na prvo vprašanje odgovarjamo, da se odprava državnih uslužbencev v celoti preneha zadnji mesecni plači, in sicer samo od osnovne plače, ne pa od raznih dodatkov, ker je prejel suspendirani uslužbenec v zadnjim mesecu plačo samo v višini polovice redne plače, po našem mnenju tudi ko, odpravnina pripada samo polovica zadnje mesečne plače. Vendar smatramo, da bi se mu morala v primeru, če bi bil s pravilno odločbo prisotnega organa (disciplinskega, sodnega ali disciplinskega), vrniti tudi drugi polovica odpravnine, kakor se mu mora v takem primeru vrniti tudi druga polovica zadržane plače (86. člen zakona o državnih uslužbencih); prav tako, če bi prejel odpravnino, ki mu je že odpovedna, vendar ni prejel odpravnine, kakor v takem primeru tudi ni dolžan vrniti predajo polovico plače.

Kar se tiče vašega drugega vprašanja, poljasnjamo, da je možno prenehanje tudi uslužbenca, ki mu je bila odpovedana služba v državi zaradi (glej zakon) namreč do konca odpovednega roka in je ves ta čas podvržen uslužbenec vsem predpisom uslužbenega prava. Zato se mora uslužbenec, ki mu je že odpovedana služba, prenehanje uslužbenca vrniti tudi drugi polovica odpravnine, zoper katero za kono o državnih uslužbencih ni pritožbe (64. člen cit. zakona).

G. R. VOJNIK — Vprašujete, ali lahko ljudski odbor prizna povračilo celotnih prevoznih stroškov uslužbencu, ki se vsak dan vozi v službo na sedež okraja, ki pa je v drugi občini (glej zakon) čeprav bi uslužbenec lahko dobil službo v kraju svojega prebivališča. — Po sedaj veljavih predpisih o povračilu dnevnih prevoznih stroškov za prihajanje na delo in vračanje domov lahko prejemajo to povračilo tudi uslužbenci v državi, ki so v službi v skladu v Ur. l. FLRJ št. 55-51), vendar po dodatnem navodilu (glej Ur. l. FLRJ št. 5-52) za prevozne stroške nad 600 dinarjev mesečno, pri tem se stroški za enkratno mesečno povračilo za redne stroške in se ne povračajo. Po navedenih predpisih torej ljudski odbor v nobenem primeru ne more odobriti uslužbencu povračilo prevoznih stroškov v celoti, četudi je samo zadržal uslužbenca v službi kljub temu, da bi imel uslužbenec priloško, zaposliti se v kraju svojega bivališča.

I. I. LJUBLJANA — Uslužbenec, ki je bil razrešen službe v 31. oktobra 1952, je prejel povračilo in otroške dodatke pri pristojni posredovalnici za delo šele od dne 1. maja tega leta dalje. Ali ni upravičen do teh dodatkov tudi za mesec aprila? — Uredba o sklenitvi in drugih priloških akcijah, ki so nastale v delovnem razmerju (Ur. l. FLRJ št. 16-52) določa, da gre pravica do oskrbine in drugih dodatkov za časno nezaposlenim osebam načelno do 31. aprila dalje, vendar po pogojem, da so se prijavili pristojni posredovalnici za delo najkasneje do 15. aprila 1952, sicer pa šele od dneva prijave posredovalnici. Če se je torej prijavil prijavil posredovalnici za delo do 15. aprila 1952, ima pravico do oskrbine in do otroških dodatkov od dne 1. aprila 1952 dalje, če pa se je prijavil pozneje, ima vse pravice šele od dneva dejanske prijave posredovalnici za delo.

A. S. — Ali lahko dela valenški župnik kovski vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka? — Po novi uredbi o vajencih se lahko vajenska doba o, učenje nadaljuje vajencem, ki so brez svoje volje, prešli na delo, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajenec, ki je izpolnil vse pogoje, da bi postal tem pa je odšel na triletno odslužitve kadrovskega roka, vendar za čas do dveh let, tudi se po prekinitvi s tem, da se jim prejšnja doba vsteva v učno dobo. To velja za vajence II. in III. letnika. Ker je v gotilem primeru vajen

# V Prekmurju rešetajo kandidate

### ZENA NAJ NADOMESTI MOZA — NAJBOLJSI FRONTOVCI V ODBOR — ŽUPNIKOV KANDIDAT V MARKOVCIH PROPADEL — ZIDANJE CERKVE ZA »VOLILNI GOLAZ« — ČEPINCI PRAVILNO RAZUMEJO VLOGO ZENE

V Prekmurju so začeli prvi zbori volivcev, na katerih razpravljajo o kandidatih za občinske ljudske odbore. Po vaseh, kjer so sedeži občinskih frontnih odborov, so bili že prej sestanki predstavnikov množičnih organizacij in društev, katerim so prisostvovali tudi prekmurški ljudski poslanci dr. Marjan Ahačič, Boris Kocjančič, Ing. Jože Levstik in drugi. Na teh sestankih so se pogovorili, koga bodo predlagali za kandidate pri prihodnjih volitvah. Nato so bili po vaseh sklicani tudi množični sestanki Fronte, kjer so ponovno pretresali posamezne člane, ki bi prišli v postev kot kandidati.

Seveda ne moremo trditi, da je v vseh vaseh Fronta na volitve dobro pripravljena. Med vasi, kjer tega ni, so gotovo Lončarjevi in Ivanovci. Tu so namreč odborniki Fronte na skupnem sestanku s predstavniki drugih organizacij in društev trdili, da ni njihova naloga niti dolžnost, da bi se vnaprej porazgovorili o kandidatih, ampak je to izključna zadeva zborov volivcev! Tudi pozneje, ko so se začeli razgovarjati, koga izmed frontovcev bi predlagali za kandidate, se ti odborniki niso nič kaj izkazali. Proti znanam kot kandidatkam so zavzeli popolnoma odklonilno stališče, če da naj bo žena doma in se naj ne vmetava v politiko.

Tipičen primer takega svorčnega frontnega občinskega odbornika je n. pr. Ficko iz Ivanovca. Sam je zdej odbornik občinskega ljudskega odbora, vendar nič preveč delaven. Vse njegove posle opravlja namesto njega njegova žena, ki je tudi sicer zelo pridna in delavna. Zato so se na sestanku predstavnikov množičnih organizacij razgovarjali, če bi ne bilo prav, da bi njo kandidirali. To pa ni bilo po volji njenemu moču, ki bi izbežal svoj stolec v občinskem ljudskem odboru.

O tem pričajo gesla, ki se pojavljajo po vaseh, pa tudi razni skriti sestanki ljudi, ki se pripravljajo, da bodo na zborih volivcev predlagali svoje kandidate. V Lončarjevi je n. pr. bivši župan in veliki kmet Poljak, ki se je v zadnjih letih poiskal varno zavetje v tamkajšnji ekonomiji in tako prav dobro živel, začel dvigati glavo. Pri tem mu pomaga še njegov sin, ki je bil zaradi svojega slabega obnašanja izključen iz Partije. V tej vasi se slišijo razne govore, da so Prosenjakovi, Salovci in druge občine zato tako dobre, ker imajo tamkajšnji odborniki zaslonbova na okraju ter imajo zaradi tega ljudje v teh vaseh nižji davek in podobno. S tem poskušajo nasprotniki v Lončarjevi bližini pred volitvami ljudsko oblast, da bi pri volitvah laže vrnili svoje pristaje. Iz vasi Selo se slišijo glasovi, da zbira Kijaneč okrog sebe ljudi, ki govorijo, da je treba kandidirati in izvoliti take ljudi, ki bodo poskrbeli, da pride sežak občine nazaj v Selo. Prav tako se čujejo iz te vasi govore, da se bo v vasi nadaljevalo zidanje cerkve, če bodo izvoljeni pravila ljudje. V Boginji propa-

gira reakcija med volivci, naj kandidirajo ljudi, ki so se doslej držali sredine, to se pravi, ne najbolj odkritih reaktivnih, ker so ti med ljudstvom že itak onemogočeni, pa tudi ne partijske, ki so v dani ljudski oblasti. Reakcija v tej vasi namreč misli, da bo potem lahko delala, kar bo hotela, če bi se ji posrečilo kandidirati in izvoliti take sredince.

Posebno vprašanje je še kandidiranje žena v Prekmurju. Tu je še vedno med možmi, pa tudi med ženami trdno zakoreninjena stara miselnost, da ženska ni za politično delo. V mnogih vaseh so frontni odbori v pripravah za volitve to miselnost že premostili in se borijo za to, da bodo kandidirale tudi žene. Pravilno razume pomen sodelovanja žene v ljudski oblasti Fronta v Cepincih, kjer so na zboru volivcev izbrali za kandidate dve najboljši frontovki. Vendar bi tudi tu lahko bilo število žena večje. Tudi v Murski Soboti je Fronta že razpravljala, koga bo kandidirala, in je tokrat med kandidati tudi večje število žena.

H.

# Ali bodo v Dolah pri Litiji res davki ovira pri volitvah?

### Tajnika občine, ki je to trdil so že razkrinkali

Volitve v občinske ljudske odbore, zbere proizvajalcev in v okrajni ljudski odbor so po vseh vaseh v okraju Trbovlje močno razživele tudi tiste organizacije in posameznike, ki so doslej stali še od strani. Poleg razpravljanja o dosežanjem delu ljudskih odborov, o kandidatih, so povsod razpravljali — kot bi bilo obvezno — še o davkih. Posebno je bila živahna razprava o teh v Dolah pri Litiji. Do sestanka je kar težko prišlo. Bil je namreč že drugi sklican. In vse to po zaslugi tajnika občinskega ljudskega odbora iz

Dol pri Litiji, ki je imel do sklicevanja sej in podobnih sestankov kaj čuden odnos. Navadno je poslal okrog otroka in s tem je bilo delo opravljeno. Ko bi moral sklicati drug sestanek, pa je bil tajnik Ivan Grčar že dva dni na nekem ženitovanju in se sploh ni zmehtal za to. Zato tudi ni nič novega, če so imeli kmetje do tajnika Grčarja čuden odnos. Sam si je znal dobro pomagati. Obnovil je svoja gospodarska poslopja, na sestanku pa je bil najbolj nasproten odmeri davkov, češ da nima denarja. Poleg njega je to zagovarjal tudi od-

bornik okrajnega ljudskega odbora Trbovlje Vrtačnik. Oba sta godrnjala, da kmetje davkov ne bodo zmogli, da so previsoki, da ljudje zaradi tega ne bodo šli na volitve, da ne bodo hoteli sprejeti kandidatur in slično. Da pa kmetje na Dolah ne niso tako revni, da bi ne imeli denarja za plačevanje davkov, nam pove to, da so letos samo v svoji kmetijski zadruzi izkupili za razne kmetijske pridelke nad 6 milijonov dinarjev, 221.000 pa jim je prodala za 5.211.000 dinarjev raznega blaga.

Godrnjanju zaradi previsokih davkov so največ pripomogli sami odborniki občinskega ljudskega odbora, predvsem pa še tajnik Ivan Grčar, ki je najbolj poudarjal preveliko davčno osnovo, čeprav je sam izven zadruge prodal nad 1300 kg krompirja.

Tajnik Grčar pa ima nad svojo glavo še druge grehe. Tako si je prilastil iz denarja, ki so ga plačali kmetje za občinski samoprispevek, 10.400 dinarjev, iz gasilske blagajne pa kar 20 tisočakov. Tudi partijsko članarino je zadrževal v svojem žepu in je ni odvedel vse leto. Sedaj je vse njegovo delovanje v presikavi, za njegove grehe pa so ga izključili komunisti iz svojih vrst. Zaradi tega tudi ne zasluži več, da bi se naprej ostal na mestu tajnika. Ljudem okrog Dol pa je primer Grčarja opozorilo, da ni vseeno kakšne ljudi izbirajo v ljudski odbor.

S. S.

### Še ta mesec bo začel obratovati rudnik volframove rude v Neresnici

V novembru bo začel v Neresnici pri Majdanpeku v vzhodni Srbiji obratovati rudnik volframove rude s separacijo volframove rude in zlata. Prva nahajališča te dragocene rude so naši geologi odkrili na tem področju leta 1949. Kmalu nato so se začela dela za odpiranje novega rudnika z začetno zmogljivostjo okrog 10.000 ton rude na leto in za zgraditev separacije. Leto pa bomo iz tega novega rudnika dobili že prvi koncentrat volframove rude za nadaljnjo predelavo. Prav tako bo še ta mesec začel obratovati rudnik svinčene in cinkove rude Veliki Majdan v Vzhodni Srbiji, ki bo dajal na leto okrog 4000 ton rudnega koncentrata.

### »SLOV. POROČEVALEC« MESEČNA NAROČNINA 140 DIN

# Ob mednarodnem dnevu urbanizma

Osmi november se v vsem svetu že vsjo povojno dobo praznuje kot mednarodni dan urbanizma. Uredništvo revije »Arhitekta« je ob tej priložnosti organiziralo vrsto intervjujev s nekaterimi našimi urbanisti, ki naj bi skupno pokazali problematiko urbanizma v Sloveniji. Iz tega obširnega materiala, ki bo v celoti objavljen v 7. številki »Arhitekta«, ponatiskujemo odgovore univ. profesorja ing. arch. E. Ravnikarja.

### V CEM JE POMEN MEDNARODNEGA DNEVA URBANIZMA?

Urbanizem sega s svojo problematiko zelo globoko v življenje celote in posameznika, tako da je pravzaprav stvar vseh ljudi, pravtako kot n. pr. zdravstvo, če ne še bolj. Z njegovo pomočjo se ustvarja okolje, v katerem človek živi in dela. Po drugi strani pa je v teh stvareh ravno množica najbolj nepoučena in ravnodušna. Vedno več stvari dajemo v presojo in odločitev širokim forumom. Tiste pa, ki se nanašajo na urbanistično področje, so potrebne znanja in poznavanja. Urbanistični dan mora biti vsakoletna prilika, da damo v najširšem merilu nekoliko pouka o posameznih vprašanjih, eno leto n. pr. promet, drugo leto šolski okraj, tretje stanovanjski centri itd.

### KAKšno JE STANJE URBANIZMA V INOZEMSTVU V PRIMERJAVI Z NASIM?

Razmerje je v mnogih ozirih obratno. V inozemstvu, to je predvsem v dobro urejenih zapadnih državah, imajo izdelano urbanistično zakonodajo, tehnične možnosti, veliko publiciteto, obilico predgovorov in novih idej ter ogromne ovire zaradi privatnega zemljiškega lastništva in splošne dezinteresanosti družbe pri reševanju socialnih vprašanj. Pri nas smo se rešili samovoljne zemljiškega lastništva, država je načelno živo zavzeta za čim boljše rešitve, smo pa še vedno brez urbanistične zakonodaje. Sedaj imamo še skromne tehnične možnosti in premalo sproščene miselnosti ter preizkušanja.

### V CEM VIDITE POVOJNI NAPREDEK NASEGA URBANIZMA IN KJE SO PO VASEM MNENJU NAPAKE, DA SE NI MOGEL BOLJE RAZVITI?

Ce se spomnim, da je bil še pred vojno vsak napreden urbanistični predlog nevarna ur-

paganda komunizma, sem presenečen nad svobodnostmi, ki jih dajejo ustavna določila, čeprav jih nismo vedno dobro izrabili. Od leta 1945 je naš urbanizem kljub vsemu napravil ogromen razvoj, predvsem se je tehnično in življenjsko prilagodil našim razmeram. Danes ima že mnogo naših tipičnih potez.

### ALI STE MNENJA, DA JE URBANIZEM SESTAVNI DEL ARHITEKTURE IN DA JE URBANISTIČNO PROJEKTIRANJE IZVEN ARHITEKTURNE DEJAVNOSTI NEPLODNO?

O tem nihče več ne diskutira. Urbanizem je sestavni del arhitekture, nadomesti ga ne more niti planski organ, niti kakš svet tehničnih veščakov. Napredna miselnost v določeni stroki, ki ne prenese diskutije in ne trpi novih misli, ne more dolgo biti napredna ali pa sploh nikdar.

### ALI DANASNE FORME URBANISTIČNEGA PROJEKTIRANJA PRI NAS PO VASEM MNENJU ODGOVARJAJO ZAHTEVAM CASA IN RAZVOJU NAPREDNE MISELNOSTI?

Urbanistično projektantsko udejstvovanje je kreativna tvorilnost kot vsaka, katere cilj leži v bodočnosti. Naša današnja, administrativna ureditve za jo bolj duši, kot vzpodbuja. Zaradi gladkega poslovanja in vsestranskega ljubeja miru vsak urad teži k šabloni, stalno sožitje in borbeni odnos do zunanjih, novih vplivov pa vodita v ustavično, nezahtevno in umirjeno povprečnost in ponavljanje. Ovisnost od admini-

strativnega predstojnika pri odločitvah, ki jo ta v tej ali oni obliki kljub drugačnim besedam ljubeosumno vzdržuje, teži k zmanjšani osebnim moralnim odgovornosti in končno, administrativno usmerjen strokovnjak se vse prerad zapira javnosti z izgovorom na tobožno zahtevo višjih. Večjo kvaliteto prilagojenosti in popularizacijo bomo dosegli le z povečano prirediteljsko javnosti, z demonstracijami, predavanji, publicistikami, razstavami, z ustanavljanjem urbanističnih društev, predvsem pa z javnimi urbanističnimi natečaji. Ti bi bili celo v drugih strokah zelo plodni, n. pr. pri načrtih za mostove in hidrocentralne. Če se ob natečaju pojavi kako novo ime brez dovoljenja direktorja, nič zato. Tudi nov človek lahko mnogo doprinese skupnosti.

### KAKSNE BI BILE PO VASEM MNENJU NALOGE IN DOLŽNOSTI GOSPODARSKIH ORGANOV, KULTURNIH FORUMOV, STROKOVNIH DRUŠTEV, PREDVSEM PA ARHITEKTOV SAMIH, DA BI SE URBANIZEM POPULARIZIRAL, IN POSTAL RAZUMLJIV MNOŽICAM?

Prvi trije naj z zaupanjem in z vsemi sredstvi vzpodbujajo arhitekta k čimvečji intenzivnosti in naj pri tem dajejo prilike ne samo konservativnim in praktičističnim pojmovanjem, ampak tudi novim, arhitekt pa naj bi se v večji meri čutil človeka, ki dela za skupnost z vsemimi močmi in ne samo preko pisarne in po službeni dolžnosti. V prvem primeru bo sam želel postati razumljiv, v drugem pa mu tega ni treba.

Arh. G. B.

# Gostovanje Maxa Rostala

Te dni prihaja v Jugoslavijo na svoje prvo gostovanje znameniti violinist Max Rostal. On pomeni danes več kot ime virtuoza, kajti njegovo delo je poseben priznanost tudi na pedagoškem področju, saj njegovi študenti nosijo njegove ideje in ideale širom sveta.

Rojen je bil v Avstriji leta 1905. Violino je pričel igrati s petimi leti, po enem letu pa je že nastopil kot mučeničar otroka na svojem prvem koncertu. Prvi resno pouk mu je nudil znameniti pedagog Arnold Rosé na Dunaju, od 13. leta dalje pa je studiral pri Karlu Fleschu, kjer je s 17. leti postal dovršen umetnik. Sledilo so turneje po Evropi, dobil je mednarodno Mendelssohnovo nagrado v Berlinu. Nekaj let kasneje pa je sprejel Fleschovo povabilo, da sodeluje z njim kot njegov oficijalni asistent. Leta 1929 je bil imenovan za profesorja berlinske akademije. Leta 1934 je pred nacisti skupaj z ostalimi umetniki židovskega porekla odšel v Anglijo.

Njegovo delo v Angliji je povesno koncertiranje in vzgajanju naderjenih violinistov. Med drugim je posnel na plošče vseh 10 Beethovnovih sonat, Bartokov koncert in mnogo 50-dobnih del ter svojih priredb predklasičnih avtorjev (med drugimi tudi Tartinijev koncert, ki ga bo Rostal igral v Ljubljani 13. t. m.). Rostal je profesor na Guildhall School of Music in mnogo predava v angleškem radiu. Mnogo kompozitov mu je tudi zaupalo prve izvedbe svojih del.

Mnogi trdijo, da je Rostal ustanovitelj angleške šole za violinsko igro. »Čim bogatejši je duh in izkustvo, tem bolj barvitost in interpretacije; nihče ne more imeti preveč tehnike; sama tehnika pa ni zanimiva, če je zamamljena emocionalna stran igranja, pravi Rostal. K njemu prihajajo violinisti iz vsega sveta, iz Amerike, Švice, Švedske, Nove Zelandije, Južne Afrike, Francije, Palestine. V njegovih mojstrski soli je bil tudi Igor Ozim.

Max Rostal igra dve dragoceni violin: Stradivarijevo iz l. 1697, ki se po njem imenuje »Rostal Strada« in morda najboljšo violino mojstra Guarnerija del Gesù. Rostal prihaja sedaj iz Švice ter potuje preko naše domovine v Grčijo, prihodnjo sezono pa bo imel svetovno turnejo in upamo, da bomo lahko velikemu mojstru tedaj spet pozdravili na našem koncertnem odru.

RC

### IZ SLOV. KONJIC

Po vseh vaseh v okolici Slov. Konjice so v teh dneh množični sestanki, na katerih razpravljajo člani OF o političnem delu pred volitvami in o kandidatih, ki jih bodo predlagali na zborih volivcev za občinski ljudski odbor. Udeležba je skoraj na vseh sestankih zelo dobra. Tako je bilo na sestanku v Konjicah navzočih blizu 200 frontovcev, na Strančičih okoli 60, podobno pa je bilo tudi v drugih vaseh. Za kandidate predlagajo ljudi, ki so v svojem dosežanjem delu pokazali, da so vredni zaupanja v vodstvu občine. Med predlaganimi je zelo lepo število delavcev, premože pa je predlaganih žena. Vendar pa bodo to volivci še lahko popravili na zborih volivcev, ko bodo predlagali kandidatne liste.

Posamezniki v vaseh v okolici Tepanj so zagnali precej hrupa zaradi davčnih očitank, ko pa so z zadevo kmetom polajnali, se je tudi tu politično delo takoj pojivilo. Elektrifikacija vasi Skalca in okolice našelj grecej dobro napreduje kljub številnim težkim delam, predvsem v pomikanju električnih sredstev. Tisti, ki so bili že transformatorja, bodo luč že v kratkem dobili, ostali pa bodo morali še nekoliko počakati. Tudi aktivni so pri elektrifikaciji tudi na Strančičih, kjer so pripravili začeli govoriti šele pred dvema mesecema, danes pa že imajo postavljen transformator, ki mu manjka le še notranja oprema.

# Volkovi so oblekli ovčje

### Zavedni prebivalci Skopje ne vnejo dovoliti, da se v njihov občinski odbor vrine bivši belogradist — Čemu strah matih kmetov pred kulaki?

Povsod v kričnem okraju so že izvedli prve predvolilne sestanke. Izkustvo je dosedaj pokazalo, da so volivci v večini primerov nove zakone o volitvah o smislu poglobitve socialistične demokracije pravilno razumeli. So pa seveda kraji, kjer so nekateri sovražniki naše družbene ureditve poizkušali zlorabiti to socialistično demokracijo v svoje nizkote spekulantske namene.

Tako je 3. novembra na predvolilnem sestanku v Skopiacih poskušal bivši belogradist Franc Slovec razbiti sestanek z očitnimi sovražničnimi napadi na predsednika sestanka tov. Odočiča, ki je Hrvat in na prisotne pripadnike JLA. Menda se Slovec še prav dobro spominja, da je le združenim narodom Jugoslavije pod vodstvom Partije uspelo razbiti sovražnika in njegove podpornike, katerih del je bil on sam in se prav zelo hori, da bi jih spet razdelil. Komu vodi s tem vodo na mlino, ni težko uganiti. Ko vsled dostojanstvenega vedenja prizadeti, Slovenci s to provokacijo ni uspeli, so prešli prisotni na razpravo o kandidatih. Ironija ne vem česa, pa je hotela, da je bil kot eden prvih kandidatov za bodočega odbornika predlagan prav — Franc Slovec! Seveda je ta predlog nalezal na splošno negodovanje poštenih frontov-

# Odločne besede naših zavednih ljudi

### Bivših nemških županov ne bomo kandidirali

Na Goriškem se opaža po vaseh in mestih dokaj veliko zanimanje za volitve v občinske, mestne in okrajne ljudske odbore ter zbere proizvajalcev. Se večje zanimanje pa bi bilo, če bi frontne organizacije vzporedno s tehničnimi pripravami vršile tudi široko politično agitacijo. Tam, kjer so na frontnih sestankih in zborih volivcev ter v osebni agitaciji na široko razpravljali o zunanji in notranji politiki naše Partije in Fronte in so volivci lahko spoznali celoten gospodarski in politični položaj naše države doma in v svetu, tam, kjer so volivce dejansko seznanili z napori naše ljudske oblasti in našega političnega vodstva za ohranitev naše neodvisnosti in miru v svetu, za gospodarski in kulturni napredek naše domovine kot celote, za razširitev demokracije in za uvajanje novih oblik neposrednega odločanja proizvajalcev naše domovine, tam ni bilo vprašanja, kakšni ljudje naj

pridajo na kandidatno listo. Ljudje so sami spoznali, da morajo biti to le najbolj in do zdaj že preizkušeni politični ljudje, ki v ljudskih odborih ne bodo zastopali kakih osebnih koristi ali koristi kakih ozke skupine volivcev in ki bodo ob enem tudi dovolj razgledani, da ne bodo gledali le na lokalne potrebe svoje občine, pač pa tudi na potrebe države kot celote. Tam, kjer tega ni bilo, pa so stvari seveda tekle drugače in je bil kriterij za to, kdo naj bo v bodoče v občinskem odboru, včasih kaj čuden.

Tako se je zgodilo v Vipavi, da je na širšem sestanku množičnih organizacij nekdo od prisotnih predlagal za kandidata nekdanjega župana iz časov nemške okupacije, ki mu je bila za njegovo »vzledno« delo v tistem času odvzeta celo volilna pravica. Seveda je ta predlog izzval na sestanku vihar protestov pri navzočih volivcih in je ta predlog klavrno propadel.

### IZ SLOV. KONJIC

V Konjicah je pred kratkim gosposki meški konjicni zbor iz Celja s koncertom slovenskih pesmi. Ljubitelji lepe pesni iz Slov. Konjice in okolice so povsem napočili dvorazno mladinskega doma ter s tem dokazali, da bi bile take prireditve večkrat zaželene.

# Nikoli ne bomo pozabili, kako je padel za pravice delovnega ljudstva

Bilo je v zadnjem tednu aprila 1929. leta. Agenti zagrebške policije so tri dni pred tem aretirali na Ribnjaku v Zagrebu Djura Djakoviča, sekretarja KPJ, ki je na skrivaj preko avstrijske meje vrnil v domovino. Navzlic tridenavnemu mučenju policija od Djakoviča ni zvedela ničesar, kar je zvedeti hotela. Kaj kmalu so morali spoznati, da noben policijski režim ni mogel biti kos temu borcu za delavske pravice in svobodo. Sklenili so Djakoviča umoriti. Djakoviča in njegovega tovariša Nika Hečimoviča, sekretarja »Rdeče pomoči«, so prepeljali k Duhu na Ostrém vrhu. Za spremljevalca in obenem za morilca so jima določili orožniška kaplarja Nikola Aralico in Milana Bekiča. V Mariboru so jima dodelili v pomoč še policijskega agenta Fradla. Snel je ležal samo še v odročnih predelih. Na Kobanskem se je za-

nikla Ivana Hleba in mejnega finančnega stražnika Franca Borca, ki spremljevalca sta odšla, orožnika pa sta se napotila s svojima žrtvama proti meji. Tišino kobanske noči so kmalu nato presekali strelci. Morilca sta izpolnila ukaz predstojnikov. Iz neposredne bližine sta ustrelila jetnika, jima odvzela okrove ter ju vrgla v potok, ki je razmejeval Avstrijo od Jugoslavije. Ko sta se pozneje vrčala v Maribor, sta rekla Hlebu, da sta komunista zbežala čez mejo na avstrijsko stran.

Peter Cemernik je jutro za jutrom odhajal na delo. Tudi zgodaj, bilo je 26 aprila 1929. Leta zgodaj zjutraj, se mu je mudilo, toda pri obnemnem potoku se je skoraj ustrašil. Zastal mu je korak. V potoku sta ležali trupli dveh možk, kakih dvajset korakov narazen. Glava enega je ležala na jugoslovanski, noge pa na avstrijski strani. Sledove umora, ki jih je hotel nekdo prikriti z listjem, je našel Cemernik blizu obeh trupel. Mrvi žrtvi sta bili Djuro Djakovič in Niko Hečimovič.

Proletarci po svetu so se vznemirili. Takratni napredni avstrijski tisk je prvi prinesel vest o zločinem umoru. Drugi listi so jo povzeli. Jugoslovanska policija ni mogla več odgovarjati z molkom. Izdala je umazano uradno poročilo, da sta bila Djakovič in Hečimovič tri dni po aretaciji v spremstvu dveh orožnikov zaradi pojasnjevanja, poslana v Maribor, kjer sta nedovoljeno prešla mejo. Na meji sta začela bežati v različni smeri. Ker se na poziv spremljevalcev nista hotela ustaviti, sta orožnika ustrelila za njima devet strelcev, toda po izjavi spremljevalcev sta vendarle oba ušla v Avstrijo, kjer ju orožnika nista mogla več zasledovati. Spremljevalca sta bila zaradi tega takoj izročena v disciplinsko preiskavo. Zatem pa je prišlo sporočilo, da so na meji našli trupli omenjenih beguncev. Tako je izjavila policija in tudi uradna komisija, ki je opravila obdukcijo, je morala tako »ugotoviti«. K obdukciji, ki je bila v ozki dolinici pri obnemnem potoku je prišlo ljudstvo z jugoslovanske in avstrijske strani. Ker so se zgražali nad sledovi nečloveškega mučenja na obeh truplih, so jih orožniki razgajali.

Devet dni po pogrebu je bila na pokopališču na Ostrém vrhu na tožbo Djakovičeve sina in Hečimovičeve brata ponovna obdukcija. Opravila jo je komisija mariborskega okrajnega sodišča. Ugotovili so težke telesne poškodbe in rane, ki so bile prizadene žrtvama tudi tik pred smrtjo. Na laž so postavili vse izjave policije o vzrokih smrti, saj je pregled pokazal, da sta bila Djakovič in Hečimovič ustreljena od spredaj iz neposredne bližine. Navzlic vsem tem ugotovitvam pa kratkatne monarhistične oblasti obožbe proti morilecema niso upoštevale in sta bila oproščena vsake odgovornosti.

Kob 20-letnici smrti Djure Djakoviča so bili njegovi posmrtni ostanki prepeljani v Beograd. V soboto 1. novembra, na dan mrtvih, pa so mu pri Duhu na Ostrém vrhu, na mestu, kjer je bil umorjen, odkrili lep spomenik. Odkritje spomenika so se udeležili predstavniki množičnih organizacij, Zveze borcev NOV, delavci iz Maribora in okolice ter mnogo kobanskega ljudstva.

S. S.





# maioglasli

## ZAPOSLITEV

POSTENO DEKLE, vajeno kuhe, sprjme manjša družina. Ponudbe na Orlanski zavod Hrvaške, Zagreb, Trj Republike 5 - pod »Sindžir«. 1541-01

GOSPODINSKO POMOCNIKO - dopolne, veško kuhe, ščem k trčianski družini za takoj. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

GRADBENA TEHNIK (vodogradbeni) iše zaposlitev kjerkoli. Ponudbe pod »Mariljva« na oglašni oddelku. 1541-1

GOSPODINSKO POMOCNIKO - pošteno, veško kuhe, ljubiteljsko otrok (triletnega fantka), staro od 30 do 40 let, išcem za takoj. - Vohovar Marija, učiteljica, Koprivnica pri Brestanici. 1541-1

IVINSKI ZEL. URADNIK z znanjem slovenskega in nemškega jezika. Zaposelitev. Ponudbe pod »100« na oglašni oddelku. 1541-1

FOTOGRAFSKI POMOCNIK (CA) - iše na dobro mesto v Ljubljani. Ponudbe pod »Dobro rešitev« na oglašni oddelku. 1541-1

IZVARNIŠE PLETILJO sprejemam takoj. Naslov v oglašnem oddelku SP. 1541-1

KLEPARJE, pručene in kvalificirane sprejme takoj v službo državni obrtni mojster Klinar Stanko, kleparstvo, Maribor. 1541-1

KROJASKEGA POSLOVOJDO - dobrega prikojevalca, sprejemno. Občinski ljudski odbor Dravograd. 1541-1

KNEKJEVA DELAVCA, sposobnega vseh kmečkih del, išče poslovno zadrugo GOZAR, Rudnik št. 12. 1541-1

OSKRBNIKA za arondirano posetvo v ihenu sprejme takoj Kmetijska zadruga Domžale. 1541-1

ETAREŠKI POSRENIK na deželni, sam, išče primerno čedno žensko srednjih let, kot gosposinj za hitra in udobno življenje. Ponudbe na podružnično SP Solkan pod »Primorsko«. 1541-1

VEPLJANEGA ZASTOPNIKA za Slovenijo išče podjetje papirne stroje. Ponudbe pod šifro »Agil« na oglašni oddelku. 1541-1

KLEPARSKO, MOŠTRA ali starejšega pomočnika bi sposoben prevzeti mesto delovnega kleparke delavnice sprejemno takoj. Mestno kleparsko in instalacijsko podjetje, Ljubljana, Slovenska 4. 1541-1

INŽENIRJA kemije in strojnega inženirja za predelavo. Ponudbe pošiljte pod šifro »Zaposelitev« na oglašni odd. 1541-1

ADMINISTRATIVNA MOČ s prakso in znanjem nemške išče primerno zaposlitev. Ponudbe pod »Obširno znanje« na oglašni oddelku. 1541-1

GOSPODINSKO POMOCNIKO - sposobno, sprejemno. - Tekavec Fani, Erjavčeva 4. 1541-1

SOFER II. razreda, trezen, dober vozač, išče službo. Naslov v oglašni oddelku. 1541-1

PRIMERNO ZAPOSLITEV išče starejša samostojna, točajka, sprejemna, biželja. - Bizjak, Ljubljana, Vodovodna 73. 1541-1

DVA MIZARSKA POMOCNIKA sprejme takoj Golob Ludvik, mizar, Celje, Tovarniška cesta 5A. 1541-1

SAMOSTOJNI STROKOVNAK za popravljanje in vzdrževanje avtomobilov. Ponudbe pošiljte pri Trgovskem podjetju »Vesna«, Celje, poštni predal 6. Nastop 1. januarja 1957. - Ponudbe dostaviti takoj. 1541-1

PRVORAZREDNEGA KUHAJKA ali kuharico za boljše restavracijo v Celju, z znanjem priprav morskih rib sprejemno. Ponudbe pošiljati na Restavracijo »Vino-Koper« Celje. 1541-1

GRADBENI INŽENIR, diplomiran, išče zaposlitev. - Ponudbe pod »Tehnik« na oglašni odd. 1541-1

KNJIGOVODJA, z znanjem v slovenski in francoski knjižničarstvu, sprejemno. Ponudbe pošiljati na Inštitut za knjižničarstvo Zalec. 1541-1

ZASTOPSTVO za Zagreb - Hrvat, celje, prevzame sposoben Slovenec. Pisarna, telefon, avto, ZAZ. Zagreb, Marijeva 14. 1541-1

NATAKARICA, 32 let stara, zmožna, z nekaj govorne, želim takoj zaposlitev. Naslov v podružnično SP Novo mesto. 1541-1

KROJASKEGA POMOCNIKA, samostojnega v velikih kosih. - sprejme takoj Mestno knjižnico Trbovlje. 1541-1

KMEČIJSKI STROKOVNAK z dolgoletno prama upravnikiško prakso, veško tudi pisarniški poslov, išče namestitve. Zdvog Jože, Slovenske Konjice, Tepanjčič vrb 16. 1541-1

SLUŽBO DOBI takoj priden in trezen žagar za žaganje drv, lahko tudi upokojenec. Nadalnje informacije dobite pri Trgovskem podjetju Zelezina, Jesenice. 1541-1

SLUŽBO VOZNIKA pri konjih, kjerkoli, sprejemno. Sveščani Kob, Strals-Javornik. 1541-1

DVA ČEVILJARSKA POMOCNIKA za vzdrževanje dela sprejemno. Černičeva A. Kranj. 1541-1

VEČLETNI predvojni potnik srednjih let sprejme zastopstvo za Slovenijo. Posedujem lastni avto. Ponudbe pod »Sposoben« na oglašni oddelku. 1541-1

FINANČNEGA KNJIGOVODJO, samostojnega, potrjuje takoj in industrijsko podjetje v Ljubljani. Lastnorodno pisane ponudbe pošiljati pod »Finančni« na oglašni oddelku. 1541-1

ELEKTROVARILCA z večletno prakso sprejemno. Dr. obrtni mojster Podraž Ciril, Sv. Petra cesta 65. 1541-1

KUHINJSKA POMOCNICA išče službo: najraje v menzi. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

INTELEKTIVNA upokojenka, dobra gosposinja, gre k upokojenecem vsemu v upokojenki. Ponudbe pod »Kupno gosposinjstvo« na oglašni oddelku. 1541-1

GOSPODINSKO POMOCNIKO - sprejemno. - Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

SLUŽBO DOBI takoj priden in trezen žagar za žaganje drv, lahko tudi upokojenec. Nadalnje informacije dobite pri Trgovskem podjetju Zelezina - Jesenice. 1541-1

## ZASLUZEK

STROJEPIŠJA ali stenografije se dobro naučite po uspešni metodi. Ponudbe na oglašni oddelku pod »Zanesljiv, hiter uspeh«. 1541-1

UČITELJA, 40 let, nemško, francoščino, slovensko, angleščino. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

KROJACI IN ŠIVILJE okraja Soča. Na dom oddamo v delo razno konfekcijo. Tovarna otroške konfekcije in gumbov, Sočan. 1541-1

PLETENI ROKNO otroške garniture. - Celovška cesta 78-II, vrata št. 14. 1541-1

PRIKOJEVALNI in šivilni tečajer, nuditi salon »Kucier«, Ljubljana, Tomšičeva (Knafjica) ulica številka 4. 1541-1

UPOKOJENKO sprejemam za dopolnilno posredno otroško inženirsko pomočnico. - Fabian, Albanska 8, visoko prilj. 1541-1

TERENSKA ZASTOPNIKA v okrajih: Kranj, Kočevje, Gorica, Sežana, Novo mesto, Soštanj, Tolmin in Cramelj sprejemno. - Možnost zaslužka dvajset tisoč do petdeset tisoč. Potrebno imati dom. Prednost: poznavanje gradbene stroke. Realiteta agencija, Maribor - Slovenska 13. 1541-1

SIVILJA sprejme perilo, šiva svaro in novo, Podkrajšek, Gosposvetška cesta 2-III. 1541-1

PLETILJA sprejme delo na domačem stroju. - Celovška cesta 78-II, vrata št. 14. 1541-1

TERENSKA ZASTOPNIKA v okrajih: Kranj, Kočevje, Gorica, Sežana, Novo mesto, Soštanj, Tolmin in Cramelj sprejemno. - Možnost zaslužka dvajset tisoč do petdeset tisoč. Potrebno imati dom. Prednost: poznavanje gradbene stroke. Realiteta agencija, Maribor - Slovenska 13. 1541-1

SIVILJA sprejme perilo, šiva svaro in novo, Podkrajšek, Gosposvetška cesta 2-III. 1541-1

PLETILJA sprejme delo na domačem stroju. - Celovška cesta 78-II, vrata št. 14. 1541-1

## VAJENCI

FANT, priden in pošten, se želi izučiti za mehanika ali kakšno drugo slično obrt v Ljubljani. Naslov v oglašni odd. 1541-1

FANT, 16 let star, ima dva razreda gimnazije, se želi izučiti v trgovski ali mehanični stroji. Čimski Edi, Brežice. 1541-1

## PRODAM

DVE POSTELJNI MREZI prodam. Bajc, Barvarska 5. 1541-1

OTROŠKO KOŠARICO in stajlico prodam (boni). Moste, Zakonikova 2. 1541-1

KVIJRSKO HARMONIKO, 120 basov, 3 registrirane, poceni prodam. Božič Drago, Krmelj številka 1. 1541-1

NOV KRZNEK PLASC (južni skunks), ugodno prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

KOŽUVINAST teniski plašč, črna, untrajni, nov, izdelan v zimske plašče iz blaga ugodno prodam. Savojic, Muzičeva ulica št. 3 pritrilje. 1541-1

SIVALNI STROJ, nov, prodam - (boni). Kovančič Vinko, Škofja Loka, Ivanovska 6. 1541-1

ZELENO PEČ (gašperček) ugodno prodam, Aleševčeva št. 16, Celje. 1541-1

KLAVIR, kratak, dunajska jekle na konstrukciji, v zelo dobrem stanju, prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

50 m<sup>2</sup> JELOVIH, zdravih, meščak, 4-5 let, vrtov 3/3 do 11 od 4-12 m prodam. Ponudbe pod »Plačilo takoj« na oglašni oddelku. 1541-1

ZELEZNO BLAGAJNO, originalno Wertheim in bolniški stol ugodno prodam. - Zadnek, Trata 14, Ljubljana. 1541-1

PRODAM novo spalnico in kuhinjsko opravo. Cena zelo ugodna. Informacije pri prijavnosti: Dravlje, Sojerjeva 5. 1541-1

PRODAM rabljeno, novo pleškano kuhinjsko pohištvo, peč na žaglo, vrtov 40 kg, 200 kg (tudi za bone). Krompir, umjen sukijne za srednjo postavlo, skoraj nov. Upravnik kopašička Kozeljca, - Ljubljana. 1541-1

POLTOVORNI AVTO Hanomag, zaprt, nosilnost 500 kg, prodam. Avto delavnice, St. Vid, Ljubljana. 1541-1

POSTELJO, mrežo in žimnico - šokstalo novo, prodam za 9000 din. Kovačič Rado, 1541-1

EN PAR MLINSKI KAMNOV, belin, novih, 30x10 cm, prodam. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

SIRARSKI KOTEL, dvestolitrski, bakren, prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

KANARČKE harcarje, samce in samice, prodam, Jerše, Goleva, štev. 8-III. 1541-1

ZRACNO PUSKO prodam, Celovška 240 v lokalu. 1541-1

DVE DINAMI za istosmerni tok; ena 2.2 Kw, 300 V, 1800 obratov, druga 2 Kw, 300 V, 820 obratov poceni napredaj. Ponudbe pod »Dinami« na oglašni odd. 1541-1

PRODAM dve novi volneni žimnice in veliko krasno stensko uro. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

ZENSKO DVOKOLO prodam, Miklavčič Alojz, Vrtaška 48. 1541-1

ELEKTRICNI STEDILNIK, skoraj nov, prodca Verovšič Ciril, Ljubljana, Rožna ulica 27-II. 1541-1

OTROŠKI VOZICEK, globok, prodam. Bervar, Vodovodna cesta št. 28. 1541-1

DVA PLETILNI VRATI prodam. Miklavčič Alojz, Vrtaška 48. Sent Vid-Ljubljana. 1541-1

STREPTOYČIN ugodno prodam. Prof. Sever, Ljubljana, Trnovo, Layerjeva 4. 1541-1

MLADE PAPIGE prodca Devetak Josip, Ljubljana, Prešernova cesta 30. 1541-1

ZLATO ZA ZUBE prodam. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

SINGER SIVALNI STROJ, pogrezljiv, ugodno prodam; delno za bone. Jurčičev trg 2-III. 1541-1

RADIO štiricevni, prodam za 16 tisoč din, zamenjam, skoraj novo, moško športno kolo z doplačilom. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

PRODAM divan (pol kauč), gospodinjinski šivalni stroj in otroško stajlico, Poljane 48. 1541-1

TOVORNI AVTOMOBIL Renault, 4-tonski, generalno popravljen in v odličnem stanju ugodno prodam. Ogljed od vsakega časa. - Ljubljana, Zaloška cesta številka 25. 1541-1

JEDILNICO, baročno, mahagoni, ugodno prodam. Saks, Gregorčičeva 17-b. 1541-1

KUHINJSKO OPREMO, pleškano, prodam; tudi za bone. Tržakška cesta 92. 1541-1

DOBER RADIO »Graetz« samce in samice prodca Golob, Hranilniška ulica 8, Ljubljana. Za vprašanja prilijte znakmo. 1541-1

BOSCH RAZDELILEC za 4-črtni, osebni avto »Skoda« prodam. Ponudbe na oglašni oddelku pod »100«. 1541-1

ZLATO ZA ZUBE - 22-karatno v ploščah prodam. Naslov v oglašni oddelku. 1541-1

PRODAM: - zakonsko spalnico iz hrastovega lesa, dobro ohranjeno, moško obeljo za srednjo postavlo, nove ženske gozlerice št. 39 in 40, prodca prireditelj otroških žliček. Ogljed popoldne. Gosposka ulica 4-II, levo. 1541-1

SPORTNI VOZICEK prodam. - Hradečkova cesta 6. 1541-1

1/2 VIOLINO in etul prodam tudi za bone. Naslov v oglašni oddelku. 1541-1

NEKOMPLETNA SPALNICA poceni naplojaj; boni. Naslov v oglašni oddelku. 1541-1

GATER ZAGA, vencičanka na več listov, kapaciteta 1 m<sup>3</sup> na uro, s celotno opremo, 23 žagnih listov lid, se prodca po nizki ceni. - Interesenti naj pošljijo: Feher Franc, Dolnja Lendava, Tržakška 29. 1541-1

F-VITAMIN proti ekcemu prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

MIZARJI Cistilni stroj prodam. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

PRODAM kuhinjsko opravo, novo, prepleškano, hubertus za 10 do 14-letnega in gozlerice št. 36. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

AVTO - tovorni, eno tono, prodam. - Veber Jože, Sentjur pri Celju, Hrusevec 13. 1541-1

ZAGANJA za avto Opel prodam. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

POHISTVO, novo, ugodno napredaj (boni). Ogljed Koroščeva cesta 13 - Moste. 1541-1

DVA DAMSKA PLASCA, predvojni no blago, za manjšo postavlo poceni prodam za bone. Ogljed se: Prizakška 4-I, nadstropje, bel, črn denso. 1541-1

STEDILNIK, dobro ohranjen prodam. Velika čolnarska št. 10 - Klansek. 1541-1

LUTZOVO PEC - primerno za dvorano prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

KREDCENO - novo pleškano kolo za 5000 din in emajliran štedilnik tri reže z 2 ploščama. Lesjak, Aleševčeva 64. Ogljed od 15. ure dalje. 1541-1

PEC (Zephlin), emajlirano za lokal ali vrtični prodam. Cerkvena 21. Kravac. 1541-1

VODNA ČRPALKA za hišni vodovod, kompleta avtomatska »Siemens« nova napredaj. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

RADIO Cjelosa 4+1 in otomano prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

DOBER RADIJSKI APARAT poceni prodam tudi za bone. Blazič Vinko - Vodice 131. 1541-1

BALLY ZENSKA POLCEVLJE št. 42 prodam. Mestni trg številka 17. 1541-1

ODLIČEN KLAVIR prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

SIVALNI STROJ z dolgim čolnicom, dobro ohranjen - prodam tudi za bone. Šmolinar, Vipavška cesta 6. 1541-1

KANARČKE harcarje, samce in samice prodca Golob, Hranilniška ulica 8, Ljubljana. Za vprašanja prilijte znakmo. 1541-1

BOSCH RAZDELILEC za 4-črtni, osebni avto »Skoda« prodam. Ponudbe na oglašni oddelku pod »100«. 1541-1

ZLATO ZA ZUBE - 22-karatno v ploščah prodam. Naslov v oglašni oddelku. 1541-1

PRODAM: - zakonsko spalnico iz hrastovega lesa, dobro ohranjeno, moško obeljo za srednjo postavlo, nove ženske gozlerice št. 39 in 40, prodca prireditelj otroških žliček. Ogljed popoldne. Gosposka ulica 4-II, levo. 1541-1

SPORTNI VOZICEK prodam. - Hradečkova cesta 6. 1541-1

1/2 VIOLINO in etul prodam tudi za bone. Naslov v oglašni oddelku. 1541-1

**100**  
USPEHOV  
NA ENOGLAS  
SLOVENSKEM  
POROČEVALCU

3-TONSKI AVTO »Ford« v dobrem stanju - s raznimi rezervnimi deli, kot motorna gred, blok, ojačice, bati itd. prodamo, eventualno bi zamenjali isti Ford za 3-tonski Bedford - z rezervnim motorjem, za Dijo od 3 do 9. STEDILNIK, nov, ugodno prodam tudi za bone. Prešernova cesta 42, pritrilje 10. 1541-1

ZELEZNA PEČ (gašperček) ugodno napredaj. Vedral, Kodeljevo, Klunova 10. 1541-1

PRODAM kauč in klubsko garnituro ugodno. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

SIVALNI STROJ »Singer«, ameriški, skoraj nov, prodam. Cankarjeva 10, visoko pritrilje, levo. 1541-1

OTROŠKI VOZICEK, globok, avtomodel, prodam, Siska, Hotovska 15. 1541-1

JESENOVO SPALNICO iz trdega lesa, poltrajno in kuhinjsko opremo prodam. Korošček, mizar, Kranjska 33 pri Lukovici. 1541-1

STEDILNIK, vzdiljivo, prodam. Škerjanec, Na gmajni, Brežice. 1541-1

KRZNEK PLASC (dihur), zelo lep, popolnoma nov, za srednjo postavlo, prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

STROJ za rezanje mesa št. 32, na ročni pogon, s stojalom, ugodno prodam. Škerjanec, hosenko, Gosposvetška cesta 41. 1541-1

NOVO KLAVIRSKO HARMONIKO, Hohner, 80 basov in na dva reže, zelo ugodno prodca Bajc, Rožna ulica 33. 1541-1

ELEKTRICNI TRANSFORMATOR, jakosti 50 Kw, za primarne napetosti 1000 V. Mestno strojno podjetje, Ljubljana, Dolenska cesta 76. 1541-1

NOVE PANCARJE št. 46 prodam za polovično ceno. Vprašati od 15-18: Škerjanec, Ljubljana, Tomšičeva II. 1541-1

PATENTNI ŠIRIH PEČ. Primerne tudi za urade. Ogljed: Holzaplöva št. 21, koliar Peckovšek. 1541-1

PSA volčjaka, 18 mesecev starega, prodam. Strlišča 12-II. 1541-1

AVTO Opelilijca z rezervnim delom. Prodca N. ogljed je v Kapljiški ulici 3, Ljubljana. 1541-1

PLASC, moški, črn, nov, napredaj za 15.000 din. Ogljed: Oražem, Celje, Gledališka 9. 1541-1

STROJ za luštenje koruze, nov, Land-Mais, na pogon, poceni prodca Ivan Novak, Smarje pri Jelšah. 1541-1

ELEKTROVOTAK, nov, 5,5 kw, 1400 obratov, - prodca Ivan Novak, Smarje pri Jelšah. 1541-1

RADIO petevni, z elektricnim gramofonom, prodam. Ogljed od 15 do 18: Čelik Franc, Delavski dom, Kranj. 1541-1

MOTORNKO OLO znakme »Java«, 200 ccm, v dobrem stanju, prodam. Poizve se pri Antonu Ponikvarju, Dravlje, Celovška cesta št. 240-a. 1541-1

INVALIDNI VOZ na ročni pogon, prodca Krečun, Silvnica pri Mariboru. 1541-1

ZA 5000 DIN prodam tovarniško novo, celino fotoaparato 6x6 cm. Naslov v oglašnem odd. 1541-1

KLAVIR ugodno prodam. Siska - Ketejva ulica 3-I. 1541-1

KAVARINSKO PLADNJE - 50 kosov - iz medenine, pokromane prodam. Interesenti naj pošljijo: naslov v oglašnem oddelku pod »Kavarna«. 1541-1

BERDE, 6 TAMBURIC, stojala za note prodam. Dermotova ul. 31 - Bežigrad. 1541-1

BODECA ZICA, pocinkana, cca 250 kilogramov napredaj. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

PRODAM zelo poceni samsko sobno opravo, postelja z mrežo. - Naslov v oglašnem odd. 1541-1

SAKSOFON B prodam ali zamenjam za radio. Erjavčeva cesta št. 1A, pritrilje, desno. 1541-1

ZAPRAVLJIVCI in peč za pečenje peciva prodam. Goslinja »Poduk«. 1541-1

ZIDNO OPEKO nudijo v poljubni količini in s točno odpremo - Mestne opekarne Ljubljana, Tivolska cesta 14, telefon 49-97. Plačljivo tudi z boni ali na bčično. 1541-1

KRAVO S TELEFON prodam, za vasjo 6 - Zg. Siska. 1541-1

KOMFORTNO SPALNICO, hrastovo, dobro ohranjeno prodca Zlatar, Resljeva ulica 12-I. 1541-1

PEC, velika, »Lutz« in srednja »Zepelin« poceni prodam. Zadruga torbarjev Ljubljana, Stari trg številka 18. 1541-1

KUHINJSKO OPREMO novo ugodno prodam. - Sneedec, Prizakška ulica 20 - Dravlje. 1541-1

SAMOTNO PEC, srednjeveliko prodam. Brejčeva ulica št. 8-I, Siska. 1541-1

KANARČKE in krilčice z liščkom prodam, Pavšičeva ulica 8 - Zg. Siska. 1541-1

GASILSKA DRUŠTVA - POZOR! Prodramo novo, kompletno leseno opreduje za gasilsko društvo. PRAKTO Ogljed: Zel. gradbeno podjetje št. 14 v likvidaciji, Ljubljana, Domžalska c. 20. 1541-1

## KUPIM

STROJ ZA ENTLANJE (Overloch) v brezičnem stanju, kupimo takoj. Ponudbe na Tovarno otroških konfekcije in gumbov, Sočan. 1541-1

RAZVILJALEC acetilena kupim. - Ponudbe z opisom in ceno pod »Generator« na oglašni oddelku. 1541-1

GROBIŠČE ob zidu na Zalah kupim. Oskrbovalščke pokopalnica. 1541-1

ELEKTROMOTOR 5,5 kw kupim. - Gruđen, Dolnje Podpoljane, pošta Ortnek. 1541-1

TOVORNI AVTOMOBIL, 3 tone, v odličnem stanju, kupimo. Ponudbe s točnimi tehničnimi podatki in ceno pošiljati na naslov: Državna založba Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 26. 1541-1

KUPIMO pisalne mize, omare in stole. Zadruga GOZAR, Florjanci 7. 1541-1

KUPIMO STROJ za mletje kosti in drobilnico za žito. Zadruga GOZAR, Florjanci 7. 1541-1

KOMPLETNO INSTALACIJO za karno pekarno, v dobrem stanju, kupimo. Ponudbe z navedbo cene na Občinski ljudski odbor - Dravograd. 1541-1

ISCEM 2000 kosov visokega tegu-streha in okrasnega drevoja. Ponudbe pošiljati na naslov: »Partizan«, Maribor, Partizanska cesta št. 5, I. nadstropje. 1541-1

LINOLEJ, malo rabljen ali nov, za kuhinjo in rabljeno kopalno kad kupim. Verstovškova 46, Mirje. 1541-1

ZELENO KOLO, italijansko, dobro ohranjeno, kupim, Dernač Tomica, Braslovče, Celje. 1541-1

BAKREN KOTEL za kuhanje perila, nov ali dobro ohranjen, in 10 kg prave žime kupim. Ponudbe pod »Bakren 15598« na oglašni oddelku. 1541-1

CUNJE za čiščenje strojev kupuje Tiskarna Slovenskega poročevalca, Ljubljana. 1541-1

PIANINO in Frigidaire, gospodinjški, kupim. Ponudbe z navedbo znamke in cene pod »Dobro ohranjeno« na oglašni oddelku. 1541-1

MOTORNKO KOLO 250 ali 350 ccm, v brezičnem stanju in dobro ohranjeno kupim. Ponudbe pod »Gotovina« na oglašni oddelku. 1541-1

MOSKO KOLO, dobro ohranjeno, kupim, Kunovar, Ljubljana, Tomšičeva 7. 1541-1

PISALNI STROJ znakme »Isis«, »Kuhmann« ali »Planis«, velikost deske 100x150 mm do 120x200 mm, z vso pripadajočo opremo prodam. Ponudbe je nasloviti na Rudnik Trbovlje - Hranstnik - materialna uprava, Trbovlje. 1541-1

VSAKO KOLICINO fluorovodnične kisline - tehnične - 40% kupimo. Ponudbe s ceno in vzorci pošiljati na Steklarno v Rogški Slatni. 1541-1

VMESNI MENJALNIK (Zwischengetriebe) za 3-tonski tovorni avto Studebaker kupimo - Ponudbe pošiljati na Steklarno v Rogški Slatni. 1541-1

ODKUPUJEMO vse vrste rabljenih steklene po najvišji cenah. - Boccapromete - skladišče Japjeva ulica št. 4, telefon 4-23. Odkup od 8 do 12. 1541-1

LES, smrekov, jelov, rezan, kupuje mizarstvo, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 1541-1

OSEBNI AVTOMOBIL, dobro ohranjen kupimo. Ponudbe na oglašni oddelku »Slovenskega poročevalca« pod »Avto osebni«. 1541-1

OSEBNI AVTOMOBIL, dobro ohranjen, sposoben za daljše terenске vožnje, 4-čedejni kupimo takoj. Ponudbe pošiljate na »Hempros«, Ljubljana, Parnova ulica številka 33. 1541-1

DIA PROJEKTOR v dobrem stanju, v kina 8x8 cm takoj kupi Uprava kina Radgona. 1541-1

OTROŠKO STAJICO kupim. Ponudbe z opisom in ceno na oglašni oddelku SP pod »Dobro ohranjeno«. 1541-1

MOTOR KUPIM. Ponudbe z opisom in ceno pod »Motor plačilo takoj« na oglašni odd. 1541-1

ELEKTROMOTOR 230 Volt, 1 KS na izmenični tok kupim. Goljat, železniska postaja - Škofja Loka. 1541-1

MOTORNKO KOLO DKW 98 ccm ku-povno, na oglašni oddelku pod »Plačam«. 1541-1

KUPIM nad 6 m<sup>2</sup> ploščic za oblaganje. Ponudbe na oglašni oddelku pod »Porcelan«. 1541-1

KUPIMO mizarski skobelni stroj in polavtomatski stroj za izdelavo vseh vrstev. Ponudbe na oglašni oddelku »Planis«-Sport, Ljubljana, Likovarjeva ulica 3 - telefon številka 37-13. 1541-1

PLETILNI STROJ št. 8 - širine 60 cm prodca Lazar, Rimska cesta številka 21a. 1541-1

PECCO - gašperček kupim. Ponudbe na oglašni oddelku pod »Gašperček«. 1541-1

STARO OHISJE za menjalnik avtomobila Škoda Rapid kupim. - Ponudbe na oglašni oddelku pod »Menjalnik«. 1541-1

SOFERSKI KOZUH (bundo) in 1714-1

ZENSKO KOLO brez gum ali samo ogrojde kupim. Brejčeva ul. št. 8-I. Siska. 1541-1

VEČJO KOLICINO pese in repe prodam. Tovarna dekorativnih tkanin, Ljubljana, Celovška cesta številka 290. 1541-1

## ZAMENJAM

RADIO »Blaupunkt« zamenjam za novo kuhinjsko pohištvo. Ponudbe pod »Prima glas« na oglašni oddelku. 1541-1

RADIO, štiricevni ali Leica aparat zamenjam za pisalni stroj, odnoseno prodam. Baškovec Anton, Krško 1. 1541-1

MIKROSKOP 3000x, zamenjam za novo. Ogljed: Zel. gradbeno podjetje št. 14 v likvidaciji, Ljubljana, Domžalska c. 20. 1541-1

DKW 500 ccm, z amortizerji, zamenjam za Topolino ali prodam. - Turković, Zagreb, Vozka 16. 1541-1

## POSEST

MOTORNKO KOLO 350 ccm prodam poceni ali zamenjam za lažjega dvotakmega. - Celovška cesta št. 74. 1541-1

ZAMENJAM elektromotor 5 in pol KS 300 1400 obratov, za enako napetost 4 in pol KS - Ivan Kranjčevič, 14275-6

ZAMENJAM gradbeni material za enostanovanjsko hišo v okolici Kranja; različno doplačam. - Stavbno podjetje Slov. poročevalca, 1541-1

STAVBNO PARCELO ob cesti pri Zalcu prodam. Naslov v podružnično SP Celje. 1541-1

ZAMENJAM VILO v Mariboru, centralna kurjava, 5 sob s prtim, 4 kopalni, z vrtom, 1541-1

HISO ali polovico, tudi etažno stanovanje kupim. Ponudbe pod »Gotovina« na oglašni odd. 1541-1

KUPIM eno ali dvostanovanjsko hišo v centru, na Škofja Loka, Rožni dolini, Siska, 1541-1

HISO oca. 4000 m<sup>2</sup> stavbne parcele ob železniški postaji Tezno-Maribor, prodam ali zamenjam za enako vrednost v Ljubljani ali ob morju. Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

DVOSTANOVANJSKO trgovsko enonadstropno hišo, po tri sobe, pritrilje, in pritrilju so lepi veliki gostilniški in trgovski lokali, ki bodo v krakem prazni. Prodca celo ah pol h. Nabe, v bližini glavne kolodvorja. Ponudbe na oglašni oddelku. 1541-1

HISO v Ljubljani, tristanovanjsko, z dvoriščem in sadnim vrtom v bližini električne cestne železnice prodam. Poizvedbe: Znidar, Moste, Vodmaska 22. 1541-1

KUPIMO VEC PARCEL, manjših posestev pe tudi vodni ali umetni min. vse v bližini okolici Maribora, Radgone, Ljutomera, Ptuj oz. vsepovod v Sloveniji. Realiteta agencija, Maribor - Slovenska 13. 1541-1

KUPIMO VEC, eno ali tri stanovanjskih hiš v Mariboru, Celju, Laškem, Slovenskem Gradcu, Ljubljani, Novem mestu, Zagrebu ali pa tudi v okolici teh mest. - Pogodbe in postopek prenosa brezplačni Realiteta agencija, Maribor Slovenska 13. 1541-1

DVA TRAVNIKA na Rakovi ješji v Ljubljani prodam, Novak, Cesta v Mestni log 58. 1541-1

HISO - eno ali dvostanovanjsko v neposredni bližini Breže kupim. Naslov v podružnično SP Zagorje ob Savi. 1541-1

POLOVICO HISE prodam. Poizve se Karlovska 30, Škodlar. 1541-1

HISICO z lepim vrtom v Medvodah prodam. Ponudbe na oglašni odd. pod »Za 300.000«. 1541-1

ZAZIDLJIVO PARCELO takoj kupim. Prednost: Rožna dolina. - Mirje. Ponudbe pod »Gotovina« na oglašni oddelku. 1541-1

DVOSTANOVANJSKO HISO v Domžalah prodam, Naslov v oglašni oddelku. 1541-1

PARCELO, zazidljivo, do 1000 m<sup>2</sup> blizu Ljubljane kupim, Naslov v oglašnem oddelku. 1541-1

## ZGUBLJENO

ROKAVICO, USJENJO, temno, modro, sem izgubila 31. oktobra v Mostah, vrtni za nagrado v oglašnem oddelku. 1541-1

## VELIKO IZBIRO TKANIN ZA JESEN IN ZIMO

Najnovije vzorce modnih tkanin iz domače in tuje proizvodnje

Prosta izbira

Dnevne cene

nudi GROSISTIČNO PODJETJE

## »TEKSTIL-OBUTEV«

Ljubljana, Nazorjeva 4 (prej Františkanska) • Telefon 37-87, 52-74

Na zalogi vedno dovoljne količine ostalega tekstilnega blaga, konfekcije, trikotaže in pletenin

## ŽITO podjetje za nakup in prodajo mlevskih izdelkov podružnica Straža - Toplice

obvešča

vse kmetijske zadruge, mestna in krajevna trgovska podjetja, pekarije, državne gospodarske in kmetijske obdelovalne zadruge — novomeškega, krškega in črnomaljskega okraja, da smo pričeli redno poslovati s 1. novembrom t.l. Prodajamo vse vrste mlevskih izdelkov po dnevnih cenah. Odkupujemo po najvišjih cenah žitarice vseh vrst, posebno ugodno prosimo in ajdo.

Prevoze oskrbujemo z lastnimi vozili po lastni ceni. Naša skladišča: Silos Straža pri Novem mestu za novomeški in krški okraj in silos Gradac za črnomaljski okraj. — Uprava Straža pri Novem mestu - silos, tel. št. 8, Straža.

## Steklo-brusača

verziranega v steklo-brusaštvu sprejememo tako

Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na podjetje »DOM«, Rijeka, poštini predal št. 356

## Invalidsko podjetje MIZARSTVO-VRBOPLETARSTVO POLZELA

sprejme v delovno razmerje takoj:

10 mizarjskih pomočnikov z večletno prakso,

5 vrbopletarskih pomočnikov, samostojnih in samostojnega knjigovodjo z večletno prakso ter potrebno strokovno izobrazbo

## LETOŠNJE KNJIGE

PREŠERNOVE KNJIŽNICE bodo kmalu natisnjene, vzlic temu se do 15. novembra še sprejemajo novi naročniki. Opozorjamo, da sta med knjigami dva romana, med njimi eden humorističen. Knjige so letos lepše opremljene kot lani. Pohitite z naročilom!

## RADIO

Poročila ob 7.00, 12.30, 15.00 in 22.00. — 6.00—8.00 Dobro jutro dragi poslušalci — vrme ob 8.30—8.35 Pregled tiska; 7.15—7.25 Radijske reklame; 8.00 Sport in turizem v letošnji sezoni; 9.00 Literarno glasbena oddaja — Iz kitajske lirike; 9.40 Slovenske zborovske in solistične skladbe; 10.00 I. mladinski koncert; 11.00 Od pravljice do pravljice — France Bevk; Čudne živali in čudežna palica; 11.30 Opoldanski spored orkestralne glasbe; 12.40 Zabavna glasba; 13.00 Pogovor s poslušalci; 13.10 Zeleli ste — poslušajte — vrme ob 13.30 Za naše kmetovalce — Tone Buntar; Kmetovalčeva opravila pred zimo; 16.00 Igra godba na pihala Ljubljanske garnizije p. v. Stjepana Dleska; 16.30 Radijska igra Ivan Cankar: Aleš z Razora — ponovitev; 17.15 Promenačni koncert; 18.00 Janko Jerin; Slovenski ribiči ob slovenski obali — reportaža; 18.20 Iz operetnega sveta; 19.00 Radijski dnevnik; 19.20 Glasbena medija; 19.30 Radijske reklame; 19.40 Lahka glasba; 20.00 Rugiero Leoncavallo: Glumači; 21.00 Prijetna zabavo — spored lahke glasbe; 22.15—23.00 Igrajo zabavni orkestri. — Glasbena oddaja Radia Jugoslavija za inozemstvo

## OBVESTILO!

Vsem našim odjemalcem in dobaviteljem sporočamo, da smo naš dosedanji naziv »Tovarna tekstilnih in usnjarskih pomožnih sredstev« preimenovali v

»TEOL« tovarna tekstilnih in usnjarskih pomožnih sredstev LJUBLJANA, Za oška cesta 54

Novi brzojavni naslov glasi: »TEOL, Ljubljana«.

## INDUSTRIJA NARAVNEGA IN UMETNEGA KAMNA

LJUBLJANA, Titova 48, telefon 29-30

IZVRŠUJE vsa velika montažna dela umetnega in naravnega kamna, dobavlja material iz lastnih kamnolomov in izvršuje vsa naročila solidno in po konkurenčnih cenah

IZDELUJE umetniške slike iz mozaika in obloge sten, tal in stopnic v zaželenih barvah in oblikah

IZDELUJE marmor plošče iz kraških in drugih kamnolomov za oblaganje fasad

DOBAVLJA marmor v blokih: sivga iz Koprive, rdečega iz Gorjanskega, temnega iz Kazelj, slikovitega iz Hotavelj

IZDELUJE vse kamnoseške izdelke za stavbe in javne spomenike po želji in predloženih načrtih

IZDELUJE razne betonske izdelke kot grbe, vaze, stebre, kabelske bloke, zidne bloke, dimniška vratca, stopnice, umivalnike, kopalne banje, fontene za industrijo itd.

Cenjene naročnike opozarjamo na naše terazzo plošče, priznane kvalitete v vseh barvah za oblogo sten in tal. Zahtevajte naše detajlne ponudbe!

## Kupimo

KAMION

4—5 tonski, na nafto v brezhibnem stanju

★

Ponudbe dostavite na

»VOČE« — EXPORT ZAGREB,

Praška ulica 2/III telefon št. 34-066



## Podjetje za uvoz in izvoz kovinskih in tehničnih izdelkov

## TEHNOPROMET

Beograd, Nušićeva 6

Poštini predal 239

TELEFONSKA CENTRALA: 29111-15

Brzojavni naslov: TEHNOPROMET, Beograd

obvešča vse svoje poslovne zveze v vseh ljudskih republikah, da

## UVAŽA

vse valjano in vlečeno jeklo, kakor tudi polfabrikate iz panog 114 in 115, plemenito legirano jeklo, sivo surovo železo, star strojni liv, staro železo, vlite in kovane izdelke, železniški in ostale vrste materiala črne in barvaste metalurgije

## RAZPOLAGA

v svojih velikih in sortiranih skladiščih v

BEOGRADU ZAGREBU REKI NOVEM SADU SLAV. BRODU

LJUBLJANI CELJU

z velikimi količinami vseh vrst in izbire kvalitetnega materiala iz raznih tujih držav.

## IZVAŽA

vse vrste izdelkov domače industrije za predelavo kovin

IZVRŠUJE NABAVO IZ INOZEMSTVA ZA VSO JUGOSLAVIJO PO ZELO UGODNIH POGOJIH, KAKOR TUDI PRODAJO IZ SVOJIH SKLADIŠČ

ZAHTEVAJTE PONUDBE Z DOSTAVO SPECIFIKACIJE!

## Sklepanje pogodb za nabavo strojev in naprav za l. 1953

## Tovarna težkih orodnih strojev „IVO LOLA RIBAR“ ŽELEZNIKI - BEOGRAD

TELEFONI: 55-198, 55-186, 55-187

Brzojavna kratica: ALATKA

SKLEPANJE POGODB JE OD 1. DO 30. NOVEMBRA 1952

ZA NASLEDNJE PROIZVODE:

Ekscentrične stiskalnice od 10 t pritiska  
Ekscentrične stiskalnice od 30 t pritiska  
Ekscentrične stiskalnice od 50 t pritiska  
Ekscentrične stiskalnice od 100 t pritiska  
Frikcijske stiskalnice od 75 t pritiska  
Frikcijske stiskalnice od 150 t pritiska  
Frikcijske stiskalnice od 300 t pritiska  
Zračna kladiva od 150 kg težine bata  
Zračna kladiva od 500 kg težine bata  
Vzmetna kladiva od 75 kg  
Škarje za rezanje pločevine do 8 mm  
Škarje za rezanje pločevine do 16 mm  
Celjustne škarje CM 70  
Hidravlične škarje HM 5  
Škarje za sekanje betonskega železa do 50 mm  
Škarje za zvijanje betonskega železa do 50 mm

Stroje za zvijanje pločevine 30 x 3000  
Stroje za zvijanje pločevine 16 x 3500  
Prenosljiva vrtala PB 30  
Seping rezila 800 mm  
Specialne brusilnice brez zatičev od 8—20 mm  
Specialne brusilnice brez zatičev od 20—60 mm  
Horizontalne vrtalne naprave z vrtalnim vretenom 100 mm  
Horizontalne vrtalne naprave z vrtalnim vretenom 150 mm  
Viseče brusilnice VP 500  
Vincent stiskalnice  
Droblilce za grobo drobljenje  
Grabljaste transporterje  
Skreperje  
Kalupne stroje  
Plinske generatorje  
Reduktorje

ODLITKI STROJNEGA LIVA DO 50 TON TEŽE ZA KOS  
SPECIALNE STROJE IN NAPRAVE PO NAROČILU  
NAROČILA SPREJEMAMO TUDI PISMENO  
SKLEPANJE SE VRŠI V TOVARNI V ŽELEZNIKU

JOHN STEINBECK

33

## Negotova bitka

Stari Dan je napolnil svoje vedro do vrha. »Vi fantini se boste morali še mnogo naučiti. Delo pomeni več, kot se vi zavedate. Prav takšni ste kot čreda konj — le več sena hočete. Samó rezgata, da bi dobili več sena. Vse seno, kar ga je, bi hoteli. Človek bi kar zbolel, ko vas posluša, kako rezgčete.« Njegovo vedro je bilo že prepolno. Ko ga je dvignil z veje, se je pet ali šest debelih jabolk odvalilo, se nekajkrat odbilo od vej in padlo na tla pod drevesom. »Umakni se mi, fantin,« je zavpil Dan. »Umakni se z moje lestve.«

»O. K., očka, samo nikar ne hiti. Naglica ni prida.« Jim je stopil z lestve in splezal na vejo. Obesil je vedro in segel po jabolku. Tedaj je zaslišal za sabo močan ropot in zamolkel padec. Ozrl se je. Stari Dan je ležal na hrbtu na dleh pod drevesom. Njegove odprte oči so bile omotične. V obraz je bil ves modrikastosiv, še bolj zaradi neobritih belih kocin. V lestvi sta manjkali dve prečnici.

»To ti je bil padec!« je zaklical Jim. »Ali si si kaj napravil, očka?«

Starec je ležal negibno. V njegovih očeh je bilo eno samo veliko vprašanje. Usta so se mu premikala, z jezikom si je oblizoval ustnice.

Jim se je spustil na tla in pokleknil zraven njega. »Kje te boli, očka?«

»Ne vem,« je zastokal Dan. »Ne morem se premakniti. Mislim, da sem si zlomil kolk. Boli me še ne.«

Delavci so tekli k njima. Jim je videl delavce, ki so skakali z dreves in hoteli proti njima. Tudi nadzornik je prihitel od svojega kupa zabojev. Okoli njiju se je nabrala gruča ljudi. »Kje se je udaril?«

»Kako se je zgodilo?«

»Ali si je zlomil nogo?«

»Prestar je, da bi plezal na drevesa.«

Krog ljudi se je še bolj stisnil okrog njiju in nabiralo se je čedalje več ljudi. Jim je slišal nadzornika, ki je zaklical: »Pustite me skozi!« Obrazi so bili negibni, uporni in tihi.

»Odstopite,« je zaklical Jim. »Nikar se ne drenjajte.« Može so se premaknili. Iz zadnjih vrst se je slišalo tiho godrnjanje. Nekdo je zaklical: »Lestev poglejte!«

Vse glave so se hkrati obrnile navzdol in vse oči so pogledale na lestev, v kateri sta se dve stari, majavi prečnici prelomili in izpadli iz nje. Nekdo je rekel: »Poglejte, kakšno orodje nam dajejo, samo poglejte.«

Jim je slišal hitre korake delavcev, ki so še vedno prihajali. Vstal je in poskusil razširiti krog. »Umaknite se, pankrti, zmečkali ga boste.«

Stari Dan je zaprl oči. Njegov obraz je bil miren in še vedno ves blede. Na zunanem robu množice so nekateri delavci začeli kričati: »Oglejte si lestev! Poglejte, na čem moramo delati!« Mrmranje delavcev, ki so izražali svojo jezo, je bilo čedalje glasnejše. V njihovih očeh je bil srd. V enem samem trenutku sta se združili njihova nedoločena nestrpnost in jeza.

Nadzornik je še vedno klical: »Pustite me skozi!«

Nenadoma je močno histeričen glas zakričal: »Izgini od tod, pasji sin!« Nastalo je pretirvanje.

»Pazi, Joe! Držite Joea! Ne pustite ga. Primitite ga za nogo.«

»Zdaj pa, gospod, bežite, in sicer hitro.«

Jim je vstal. »Umaknite se, fantje. Tega ubogega nesrečnega moramo spraviti stran od tod.« Bilo je, kakor da so se delavci zbudili iz globokega sna. Tisti, ki so bili spredaj, so divje odrinili tiste, ki so bili za njimi. »Prinesite dve palici. Nosilnico lahko napravimo iz dveh plaščev. Tu, vtakni palico skozi rokave. Zapnite plašče,« je rekel Jim. »Zdaj pa počasi z njim. Mislim, da ima zlomljen kolk.« Pogledal je na Danov mirni, beli obraz. »Mislim, da je omedlel. Nalahno sedaj.«

Dvignili so Dana na nosilnico. »Vidva ga bosta nosila,« je rekel Jim. »Nekaj pa naj jih dela pot.«

Zbralo se je že kakih sto delavcev. Moža z nosilnico sta odšla. Tisti, ki so prišli pozneje, so stali in si ogledovali zlomljeno lestev. Znova in znova je bilo slišati: »Poglejte, kaj nam dajejo v uporabo.«

Jim se je obrnil proti delavcu, ki je stal poleg njega in bedasto zijal v drevo. »Kaj se je zgodilo z nadzornikom?«

»A? O, Joe Teague ga je pošteno kresnil. Hotel mu je z nogo zdrobiti glavo. Zadržali so ga. Čisto ponorel je.«

»Hudičeva sreča, da ga ni ubil,« je dejal Jim.

Velika skupina delavcev je šla za nosilnico in vedno več jih je prihajalo iz vsega sadovnjaka. Ko so prišli k pakirnici, je ropot stroja za sortiranje nenadoma utihnil. Moški in ženske so prihitali skozi vrata. Množica, ki je čedalje bolj narasčala, je bila tiha. Delavci so hodili trdo, kakor hodijo ljudje za pogrebom.